DZIŚ STRONA ZDROWIA

NIE TYLKO KORONAWIRUS I GRYPA

JAKIE SĄ SPOSOBY, ABY OGRANICZYĆ RYZYKO ZACHOROWANIA? Str. 11

Nr ISSN 0137-9259
Nr indeksu 350370
38
9 770137 925033

www.nowosci.com.pl

Nr 215 (17109) | Cena 5,00 zł (w tym 8% VAT)

NOWOŚCI
DZIENNIK TORUŃSKI
59 lat
Środa, 16.09.2026

Zajęcia dodatkowe dla uczniów to często spory koszt
Języki obce, zajęcia plastyczne, warsztaty teatralne, studio tańca, korepetycje - na to wszystko pieniądze przeznaczają rodzice dzieci i nastolatków. – Str. 5

Myśliwce NATO zestrzeliły drona nad terytorium Litwy
Bezzałogowiec przedostał się na teren tego kraju prawdopodobnie od strony Białorusi. – Str. 10

Relaks

Krzyżówki do kawy. Nowości w programie TV

Ciekawostki

Wybity w Toruniu medal Jana II Kazimierza, sprzedany na aukcji w stolicy za fortunę

Daniel Ludwiński

1 milion 740 tysięcy złotych - taka jest od niedawna najwyższa kwota w historii, jaką osiągnięto na rynku aukcyjnym za sprzedaż numizmatu pochodzącego z Torunia. Za tyle sprzedano bowiem unikatowy złoty medal Jana II Kazimierza.

Podczas 55. aukcji Antykwariatu Numizmatycznego Niemczyk w warszawskim hotelu Polonia szczególnym rarytasem licytacji był złoty medal Jana II Kazimierza wybity w Toruniu z okazji odbicia miasta z rąk szwedzkich w trakcie potopu. Nie była to moneta, która miałaby wejść do handlowego obiegu, a właśnie medal - o charakterze upamiętniającym szczególne i radosne wydarzenie.

Wyjątkowy numizmat przedstawia z jednej strony podobiznę króla, a z drugiej panoramę Torunia, ze szczegółowo zaznaczonymi najważniejszymi budynkami. To jednak nie wszystko - przed widokiem miasta można dostrzec scenę, w której Szwedzi kapitulują przed polską załogą i przed Janem II Kazimierzem. Łaciński napis głosi - w polskim tłumaczeniu - że „Dzięki łasce Bożej i mężnemu orężu królewskiemu Toruń powraca pod dawne panowanie."

- To obiekt klasy muzealnej, numizmat, który był w królewskich rękach. Egzemplarz jedyny znany na rynku, jedyny, który kiedykolwiek się na rynku pojawił i jedyny, który istnieje do dzisiaj. Nie ma go w żadnym muzealnym zbiorze. Katalogi określają go jako R* lub R8, czyli jako coś niespotykanego. Jest monumentalny, ogromny, ma prawie 7 centymetrów średnicy i waży 175 gramów. Jan II Kazimierz otrzymał ten właśnie medal do rąk własnych. To egzemplarz, który powinien znajdować się albo w kolekcji muzealnej, ponieważ jest przedmiotem unikalnym i dowodem niesamowitej polskiej historii, albo też w prywatnej kolekcji, tak jak to miało miejsce przez ostatnie 14 lat. Jego stan zachowania jest idealny. Tak dobry stan jest niespotykany nawet w przypadku srebra, a tu mamy złoto. Jest to absolutny unikat - powiedział Michał Niemczyk z Antykwariatu Numizmatycznego Niemczyk w promocyjnym nagraniu opublikowanym jeszcze przed rekordową licytacją.©℗
– Str. 6

Infrastruktura

Zapadlisko i spękania na drodze otwartej rok temu

W fatalnym stanie jest droga łącząca Toruń z Lubiczem Dolnym, która ma ułatwić działalność w znajdującej się tam strefie przemysłowej.
– Str. 3

Na naszych stronach

Policja bezradna w sprawie zdjętych blokad w hulajnogach

W naszym regionie cały czas rośnie liczba wypadków i kolizji z udziałem osób prowadzących hulajnogi elektryczne.
– Str. 7

Szkodniki i polepszacze w mące. płatkach, ryżu i kaszy
Nieprawidłowości były w 30 proc. badanych towarów. – Str. 4

W Toruniu gościł salon maturzystów
Dwa dni trwało spotkanie ekspertów, przedstawicieli uczelni z całego kraju oraz uczniów najwyższych klas szkół średnich. Str. 3

FOT. GRZEGORZ OLKOWSKI

FOT. GRZEGORZ OLKOWSKI

Wisła

Królowa polskich rzek bije u nas rekordy niskich stanów

Marek Nienartowicz

72 centymetry - taki stan wody w Wiśle w Toruniu podał we wtorek 15 września Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej i określił go określił go jako ten poniżej minimum okresowego. Od dawna jest on w strefie stanów niskich.

Co jest powodem takiej sytuacji? Zdaniem ekspertów, to wieloletni deficyt opadów. Taki jest obserwowany także w obecnym roku. Deszcze, które mieliśmy w sierpniu i dotąd we wrześniu to za mało. Na to, by wody w Wiśle było więcej, potrzeba znacznie bardziej obfitych odpadów.©℗
– Str. 3

eprasa.pl 19377172e9

POLECAMY

JUTRO: Na jakie zniżki mogą liczyć seniorzy? PIĄTEK: George Friedman o Rosji

16.09.2026
Środa

Dziś imieniny obchodzą: Edyta, Kamila, Kornel
Telefon alarmowy: 112

NOWOŚCI

Redaktor naczelna
Alicja Polewska
Z-cy redaktor naczelnej
Justyna Wojciechowska-Narloch
Lucyna Talaśka-Klich
Jakub Stykowski
Wydawca dnia
Waldemar Piórkowski

www.nowosci.com.pl

Polska Press
Makroregion Wielkopolska
Kujawsko-Pomorskie
Redakcja ul. Grudziądzka 46-48,
87-100 Toruń, tel. 56 611 81 33
redakcja@nowosci.com.pl
Prezes Makroregionu
Marek Ciesielski
Dyrektor reklamy
Agnieszka Perlińska
Dyrektor marketingu
Katarzyna Jabłońska
Druk
Polska Press Oddział Poligrafia,
85-438 Bydgoszcz,
ul. Grunwaldzka 229

POLSKA PRESS GRUPA

Wydawca Polska Press Sp. z o.o.
ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa,
tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10
p.o. Prezes Zarządu Polska Press Grupy
Elżbieta Żuraw
Redaktor naczelny Polska Press Grupy
Marek Twaróg
Projekt graficzny, dyrektor artystyczny PPG
Tomasz Bocheński
Dyrektor kolportażu PPG Tomasz Osoliński
Biuro Konsumenta PPG
biurokonsumenta@polskapress.pl, tel. 12 688 85 10

©℗ - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie www.nowosci.com.pl/tresci i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu.

Komentarz dnia

Justyna Wojciechowska-Narloch:
Ile kosztują pasje naszych dzieci?

zastępca redaktor naczelnej

Siedziałam niedawno w przychodni czekając w dość długiej kolejce aż mnie wezwą do lekarza. Było nudno. Wówczas zupełnie niechcący usłyszałam rozmowę dwóch kobiet, siedzących nieopodal w tej samej kolejce. Jedna z pań opowiadała o swojej wnuczce, wyjątkowo utalentowanej Julci. Złapałam się za głowę, bo owa Julcia - jak się okazało - chodzi na angielski, tenis, taniec towarzyski, a od października zaczyna naukę języka chińskiego.- Chciałaby też na konie, ale rodzice się boją, że jej czasu na naukę nie wystarczy – perorowała dumna babcia.

Jej sąsiadka z krzesła obok ze zrozumieniem kiwała głową aż w końcu zapytała: - Ależ to przecież straszne koszty muszą być. Wystarcza im na to wszystko z 800 plus?

- Skąd! Za lekcje tańca i tenis ja płacę – skwitowała pierwsza pani.

Niezaprzeczalne są konkretne wydatki, które pociąga za sobą rozwijanie indywidualnych zainteresowań. Gdy w rodzinie dzieci jest więcej, to najczęściej na wszystkie pasje nie wystarcza.

Córka znajomej dostała się do renomowanego ogólniaka na profil matematyczno-fizyczny, jeden z najbardziej obleganych. Radość z tego sukcesu przybladła krótko po rozpoczęciu roku szkolnego. Bo okazało się, że dziewczyna słabo daje sobie radę na lekcjach matematyki, a zajęcia z fizyki określa mianem „kosmosu". Trzeba brać korepetycje i to bez oglądania się za siebie.

Żaden rodzic nie chce zamykać dziecku drogi do rozwijania pasji lub aby jego pociecha odstawała poziomem wiedzy od innych. I wszyscy są gotowi za to płacić. Z tym, że to naprawdę słono kosztuje. A im dziecko starsze, to trzeba płacić więcej.©℗

AUTOPROMOCJA

Prenumeruj „Nowości Dziennik Toruński"

tel. 56 451 91 04
bok.prenumerata@polskapress.pl
prenumerata.nowosci.com.pl

POGODA

dziś
24°C/11°C

jutro
19°C/10°C

ROZMOWA

Historyk: muzyka młodzieżowa zawsze wiąże się z wyzwoleniem

Igor Rakowski-Kłos (PAP)

Jeżeli ktoś odczuwał nie tyle potrzebę kontestacji, ile potrzebę wolności, to w naturalny sposób zwracał się ku Zachodowi. A muzyka młodzieżowa zawsze wiąże się z wyzwoleniem - mówi Krzysztof Banach, kurator wystawy „Za czym kolejka ta stoi? PRL w muzycznym zwierciadle" w Muzeum Historii Polski. O utraconym potencjale polskiej muzyki świadczy to, że nie mamy swojej Abby, ani swojego Iggy'ego Popa.

FOT. WIKIPEDIA

Tytuł wystawy „Za czym kolejka ta stoi. PRL w muzycznym zwierciadle" nawiązuje do tekstu Ernesta Brylla, który śpiewała Krystyna Prońko. Dlaczego właśnie ten utwór został wybrany?

Szukaliśmy przede wszystkim hasła, które byłoby lejtmotywem wystawy - zarówno jej estetyki, jak i wymowy - a jednocześnie było mocno zakorzenione w muzyce. Trudno było znaleźć lepszy motyw niż kolejka. Pierwsze olśnienie pojawiło się, gdy Krystyna Prońko podczas rozmowy w Muzeum Historii Polski powiedziała, że w życiu kolejka jest zawsze, bo cały czas w jakiejś kolejce stoimy, choć za każdym razem w inny sposób. Drugie olśnienie przyszło do nas wraz z obrazem „Kolejka trwa" Andrzeja Wróblewskiego, którego włączenie do wystawy zaproponował Tomasz Toborek, jeden z kuratorów. To nie tylko obraz o polityce czy o konkretnych realiach historycznych. A dzięki kolorystyce i pozom postaci świetnie wpisuje się w estetykę ekspozycji. Wystawę kończy piosenka Voo Voo z tekstem Wojciecha Waglewskiego „Nim stanie się tak, jak gdyby nigdy nic nie było". Napisał ją w drugiej połowie lat 80., po awarii elektrowni w Czarnobylu. Powiedział, że dla niego to właśnie był czas oczekiwania na zmianę.

Na ile wystawa jest o muzyce, a na ile o PRL?

Mógłbym odpowiedzieć prowokacyjnie, że ta wystawa w ogóle nie jest o muzyce. Podczas pracy nad nią myśleliśmy przede wszystkim o epoce. Bardzo mocno pilnował tej perspektywy Marek Stremecki, jeden z kuratorów, który przyszedł do nas z samym pomysłem wystawy. Zastanowiliśmy się wtedy, jak za pomocą muzyki opowiadać o historii społecznej, która pozwala patrzeć na przeszłość nie tylko przez pryzmat czystej faktografii, lecz także poprzez mikrohistorie - konkretne wydarzenia i wątki składające się na większą całość. Interesują nas przy tym dwie strony medalu: twórcy i ich fani. Ludzie żyjący w PRL-u funkcjonowali w określonych ramach politycznych i geopolitycznych, a my opowiadamy o ich reakcjach na system, na konkretne realia społeczno-polityczne kolejnych dekad. Wybraliśmy muzykę jako pryzmat, przez który patrzymy na różne zjawiska. Dysponujemy dużą przestrzenią wystawienniczą i bogatymi zbiorami, więc mogliśmy spojrzeć na całą epokę 1944-1989 i pokazać pełniejsze spektrum ludzkich reakcji. Gdybyśmy chcieli ująć je hasłowo, moglibyśmy powiedzieć, że z jednej strony mamy sprzeciw wobec systemu, bierność, ucieczkę w świat muzyki, a z drugiej - uległość czy współpracę z systemem. Staramy się pokazać również, że PRL nie był jednorodny. Pewne wątki pozostawały stałe, ale poszczególne dekady można podzielić na mniejsze okresy, z których każdy miał własne uwarunkowania i własną specyfikę.

Czy PRL wymyślił muzykę młodzieżową?

Na pewno wytworzył własną polską wersję tego, czym była muzyka młodzieżowa. Na wystawie staramy się przede wszystkim pokazać kilka fal, podczas których określone gatunki muzyczne stawały się dla systemu swego rodzaju kozłem ofiarnym. Na początku takim gatunkiem był jazz. W prasie systemowej pojawiały się głosy, że psuje młodzież, chociaż sama muzyka nie przyciągała wyłącznie młodych ludzi. Muzyka młodzieżowa naprawdę pojawiła się dopiero z big-beatem, trochę na wzór beatlemanii i fascynacji rock'n'rollem na Zachodzie.

Czy kontekst społeczno-polityczny sprawił, że część muzycznych talentów nie została należycie wykorzystana?

Czasami artyści emigrowali i po prostu przestawali grać. Jedni zakładali restaurację czy sklep, inni podejmowali ciężką pracę fizyczną, choćby przy usuwaniu azbestu z dachów. W ten sposób kończyło się wiele karier. Jestem przekonany, że powstałoby znacznie więcej dobrej muzyki, gdyby także muzycy w kraju nie musieli poświęcać tak dużej części energii na walkę o podstawy egzystencji: możliwość zarobku i godne wynagrodzenie za własną twórczość. W PRL paradoksalny był cały system stawek i instytucji funkcjonujących wokół muzyków. Autor tekstu mógł zarobić za napisanie piosenki więcej niż wykonujący ją zespół na ogromnej liczbie koncertów. Ciekawym przykładem jest Czesław Niemen, który oblał egzamin kwalifikujący go do wyższej kategorii.

eprasa.pl 19377172e9

TORUŃ I OKOLICE

Zapadlisko i spękania na drodze otwartej rok temu

Marek Nienartowicz

Prawdopodobnie z powodu czynnego osuwiska, w fatalnym stanie jest droga łącząca Toruń z Lubiczem Dolnym, która ma ułatwić inwestorom działalność w znajdującej się tam strefie przemysłowej.

FOT. SŁAWOMIR KOWALSKI

Tak piętnaście miesięcy po oddaniu do użytku prezentuje się odcinek drogi między Toruniem a Małgorzatowem

Ta strefa określana jest mianem "Małgorzatowo". Funkcjonują tam firmy Necks IMP, Toruń Pacific czy Jurmet. Na przełomie XX i XXI wieku pojawił się temat lepszego jej skomunikowania z okoliczną siecią dróg. Wąska, gęsto zabudowana ulica Dworcowa w Lubiczu Dolnym nie była przystosowana do ruchu tirów. Te stanowiły zaś zagrożenie dla jej mieszkańców.

Wyjściem z sytuacji stała się otwarta w czerwcu 2025 roku droga łącząca, znajdującą się przy wschodniej granicy Torunia ulicę Sieradzką, z ulicą Wilczy Młyn w Lubiczu Dolnym. Powstała w efekcie porozumienia obu samorządów z 2021 roku.

Tyle że już po kilku miesiącach na drodze wystąpił poważny problem. Po jej zachodniej stronie powstało sporych rozmiarów zapadlisko. Pojawiły się też spękania nawierzchni. Obraz problemu świetnie widać też obecnie, piętnaście miesięcy po oddaniu drogi do użytku. W zapadlisku rosną coraz większych rozmiarów krzaki. Spękania są szerokie na na kilka centymetrów i długie na ponad metr.

Powodem ich pojawienia się jest osuwisko powstałe na skraju drogi.

- Po pojawieniu się osuwiska gmina podjęła działania mające na celu ustalenie przyczyn zdarzenia oraz ocenę stanu gruntu i drogi. W tym celu m.in. zlecono opracowanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wraz z decyzją administracyjną na przeprowadzenie badań. Następnie, po ich przeprowadzeniu, zlecono opracowanie dokumentacji projektowej na zabezpieczenie i stabilizację powstałego osuwiska oraz uzyskano zgłoszenie na wykonanie prac remontowo-naprawczych - wyjaśnia Kamila Mróz z Urzędu Gminy Lubicz.

Z wykonanej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wynika, że fragment drogi został poprowadzony przez zasypaną niszę osuwiskową, która nie została uwzględniona w dokumentacji projektowej.

- W obrębie tego obszaru doszło do ponownego uruchomienia ruchów gruntu i powstania niewielkiego, czynnego osuwiska. Jego aktywność zwiększyło nawodnienie gruntu spowodowane intensywnymi opadami oraz lokalnym dopływem wody. Ponieważ istniejąca nisza osuwiskowa nie została uwzględniona przez projektanta w dokumentacji inwestycji, gmina zleciła wykonanie ekspertyzy tej dokumentacji. Sprawdzamy, czy projekt zawierał błędy lub braki dotyczące rozpoznania warunków geologicznych w tym miejscu. Czekamy na wyniki tej ekspertyzy - podkreśla Kamila Mróz - Zgodnie z podpisaną już umową uzupełniającą na zabezpieczenie i stabilizację osuwiska oraz odbudowę drogi na odcinku objętym osuwiskiem wykonawca ma na to czas do końca listopada br. Dlatego 21 września droga zostanie zamknięta dla ruchu, aby umożliwić przygotowanie terenu do prac zabezpieczających. 28 września planowane jest wykonanie konstrukcji oporowej w formie palisady, której zadaniem będzie stabilizacja gruntu. Od listopada wykonawca przystąpi do odbudowy konstrukcji jezdni oraz zabezpieczenia skarpy.

Przypomnijmy, że inwestycja zapewniająca skomunikowanie Małgorzatowa będzie miała ciąg dalszy.

- Etap II, obejmujący budowę trasę od końca etapu I do ulicy Małgorzatowo w Lubiczu Dolnym, jest w trakcie projektowania. Etap III to budowa mostu przez Drwęcę łączącego Lubicz Dolny z Nową Wsią oraz drogi dojazdowej. Dla tej części inwestycji gmina posiada już decyzję ZRID, czyli Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej. Obecnie trwa postępowanie przetargowe, a ogłoszenie wyników przetargu planowane jest w najbliższych dniach - dodaje Kamila Mróz.

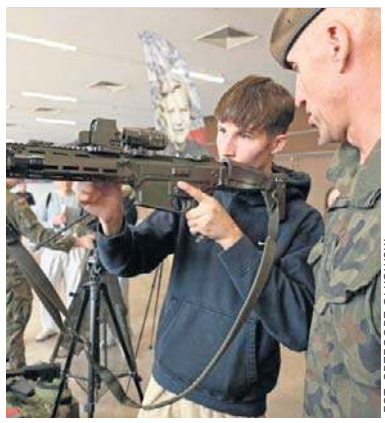
©℗

EDUKACJA

Do Torunia zawitał Salon Maturzystów. Przed dwa dni gościł na uniwersytecie

Justyna Wojciechowska-Narloch

Dwa dni trwało spotkanie ekspertów, przedstawicieli uczelni z całego kraju i uczniów najwyższych klas szkół średnich z regionu. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbył Kujawsko-Pomorski Salon Maturzystów Perspektywy 2026.

FOT. GRZEGORZ OLKOWSKI

Uczniowie najwyższych klas szkół średnich z regionu zapoznawali się z ofertami wyższych uczelni z całego kraju

W tym roku na trasie Salonu Maturzystów znalazło się 15 przystanków. Inauguracja wydarzenia miała miejsce 3 września na Uniwersytecie Gdańskim. Potem była Łódź, Białystok i Kielce. Do Torunia Salon Maturzystów zawitał 14 września, a spotkania z młodymi ludźmi z regionu trwały do 15 września.

Podczas Kujawsko-Pomorskiego Salonu Maturzystów Perspektywy 2026 na UMK w Toruniu jego uczestnicy dostali kompleksowe informacje na temat egzaminu maturalnego w 2027 roku. - Wasz rocznik jest największy od 17 lat. Przed wami duże wyzwania w dostaniu się na studia. Zapewne u części z was pojawiają się stres i wątpliwości, czy sobie poradzicie. Tu z pomocą przychodzi filozofia stoicka. Jednym z takich myślicieli był Marek Aureliusz, który powiedział, że szczęśliwy umysł tego, kto nie zważa na to, co inni myślą, czują i robią, tylko skupia się na tym, co sam robi. I to jest clue tego, jak można podejść do waszego wyzwania - mówił do zebranych Bartosz Stawiarz, dyrektor operacyjny Perspektyw.

Uczestnicy wydarzenia zapoznali się także z zasadami rekrutacji na studia i ofertą wielu uczelni z całego kraju. Swoje propozycje przedstawił też Uniwersytet Mikołaja Kopernika, a młodym odczytano list od prezydenta Pawła Gulewskiego:

„Cały Toruń wraz ze swoim środowiskiem uniwersyteckim otwiera drzwi przed młodymi ludźmi. Pokazujemy, że miasto rodzinne Kopernika to miejsce stworzone z myślą o rozwoju, nauce i stabilnej przyszłości młodych. Wskazujemy im potencjał akademicki Torunia – z marką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na czele. Co więcej, w ramach szerokiej Metropolii Toruńskiej – zrzeszającej 37 samorządów – młodzi ludzie zyskują perspektywę rozwoju w aglomeracji liczącej ponad 460 tysięcy mieszkańców i skupiającej 50 tysięcy podmiotów gospodarczych".

Uczniowie klas maturalnych mogli się dowiedzieć, jakie są zarobki absolwentów po różnych kierunkach studiów na uczelniach w całej Polsce. Wszystko dzięki kampanii „Zanim wybierzesz studia - zapytaj ELĘ!" organizowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ośrodek Przetwarzania Informacji (OPI). Portal ELA to baza ekonomicznych losów ponad 7 milionów absolwentów.©℗

SUSZA HYDROLOGICZNA

Wisła w Toruniu nadal bije rekordy niskich stanów

Marek Nienartowicz

Niewiele ponad pół metra to stan wody w Wiśle w Toruniu. Jej niski poziom oczywiście widać gołym okiem.

72 centymetry - taki stan wody w Wiśle w Toruniu podał we wtorek 15 września Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Podobny prognozowany jest na dwa kolejne dni. Wody w Wiśle w Toruniu ma przybyć w piątek 18 września, o... centymetr.

Ten stan Wisły IMiGW określił jako ten poniżej minimum okresowego. Od dawna jest on w strefie stanów niskich.

Ciągły spadek

- Stan Wisły na poziomie 72 centymetrów jest rekordowo niski. Przepływ wody w rzece wynosi 233 metry sześcienne na sekundę. Tu rekord nie został pobity. Wynosi on 212 metrów sześciennych na sekundę - podał 13 września Rafał Maszewski, klimatolog i założyciel internetowego serwisu pogodawtoruniu.pl

Dodajmy, że do obecnego roku rekordowo niski, odnotowany stan Wisły w Toruniu wynosił 88 centymetrów. To absolutne minimum odnotowano w lipcu ubiegłego roku.

Rekord został pobity w tegoroczne wakacje, na przełomie lipca i sierpnia. Stało się tak, chociaż w lipcu IMiGW prognozował, że Wisła jeszcze w tym samym miesiącu będzie wysoka na blisko metr.

Tymczasem w niedzielę 9 sierpnia miała 84 cm, a już dzień później - 79 cm! Potem był dalszy spadek, do obecnego poziomu i rekordu - 72 cm.

Takie deszcze to za mało

Co jest powodem takiej sytuacji? Zdaniem ekspertów, to wieloletni deficyt opadów. Taki jest obserwowany także w obecnym roku.

Deszcze, które mieliśmy w sierpniu i dotąd we wrześniu, przyczyniły się do pojawienia się w większej ilości grzybów w lesie, ale na to, by wody w Wiśle było więcej, potrzeba znacznie bardziej obfitych odpadów. Wobec ich braku mamy niżówkę hydrologiczną. Jej efektem są choćby utrzymujące się od miesięcy rozległe łachy na Wiśle w Toruniu.©℗

eprasa.pl 19377172e9

KONTROLA

Szkodniki i polepszacze w mące, płatkach, ryżu i kaszy

Agnieszka Romanowicz

Nazwa określa właściwości przetworów zbożowych, dlatego w ich przypadku jest szczególnie ważna. Tymczasem kontrola wykazała, że deklaracje podawane na etykietach mąk, płatków czy kasz nierzadko nijak się mają do rzeczywistości.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych skontrolowała 88 producentów, hurtowników, importerów oraz sklepy, które wprowadzają do obrotu różne przetwory zbożowe, głównie mąki, kasze i płatki.

- Nieprawidłowości stwierdzono w 27 podmiotach (30,7 proc.) - informuje IJHARS.

Były to m. in. szkodniki. - Mąka zawierająca szkodniki została zutylizowana – uzupełnia Inspekcja.

Niepewne pochodzenie zbóż

Oznakowanie blisko 20 procent partii okazało się bez pokrycia. Sugerowano np. specjalne właściwości produktu „bez żadnych polepszaczy i konserwantów" czy „bez konserwantów oraz chemii", podczas gdy do przetworów zbożowych nie wolno dodawać substancji konserwujących. Niektórzy przypisywali swoim towarom lepszą jakość, mimo że badania wykazały, iż nie wyróżniają się one od innych. Pojawiły się też przypadki wydłużania daty minimalnej trwałości oraz inne deklaracje bez pokrycia, np. „zboże uprawiane na Warmii", choć brakowało dokumentów potwierdzających to pochodzenie.

Określenia odpowiadają właściwościom

IJHARS podkreśla, że w przypadku przetworu zbożowego nazwa to podstawa, gdyż określa ona właściwości produktu:

- Na rynku znajdziemy jasne mąki m. in. pszenną oznakowaną określeniem zwyczajowym „wrocławska", „poznańska". Określenia te odnoszą się do właściwości, a nie do pochodzenia. Są to mąki, które mimo oznaczenia ich typem 500 różnią się m. in. stopniem rozdrobnienia i zdolnością wiązania wody, co wpływa na ich zastosowanie.

FOT. HALINA GAJDA

Inspekcja skontrolowała 88 producentów, hurtowników, importerów oraz sklepy. Wykryła sporo nieprawidłowości

Mąka „poznańska" jest lepsza do makaronu, pierogów i klusek, a „wrocławska" do ciast drożdżowych, naleśników i zasmażek.

Z kolei mąka pszenna „tortowa" typ 450 z racji puszystości (najdrobniej zmielona) nadaje się do lekkich ciast biszkoptowych, tortów, ciast biszkoptowo-tłuszczowych. Mąki pszenne typ 650 i 750 (tzw. chlebowe) wykorzystuje się w produkcji chleba, bułek. Inne określenie zwyczajowe to „krupczatka" - dla mąki o grubszym stopniu rozdrobnienia, podobnym do kaszki. Mąka ta nadaje się do ciast kruchych.

Termin „górskie" nie wskazuje na pochodzenie

Bardzo popularne jest określenie „pełnoziarniste".

- Choć nie jest ono prawnie zdefiniowane w przepisach UE i krajowych, to produkty tak oznakowane powinny być otrzymane z przemiału całego ziarna (okrywy nasiennej, bielma i zarodka), czyli ich skład powinien być zbliżony do składu anatomicznego nieprzetworzonego ziarna. Produktem pełnoziarnistym jest np. mąka razowa lub graham – wyjaśnia IJHARS.

Podobnie jak w przypadku mąk, na opakowaniach innych przetworów zbożowych (np. płatków owsianych) znajdziemy określenia zwyczajowe, które odpowiadają właściwościom produktów.

- Termin „górskie" nie wskazuje na pochodzenie, ale dotyczy płatków owsianych otrzymywanych poprzez zgniecenie obłuszczonego i pokrojonego ziarna owsa, które następnie poddawane jest obróbce hydrotermicznej - tłumaczy Inspekcja. - Nazwa „błyskawiczne" odnosi się do właściwości produktu, który po poddaniu specjalnej obróbce polegającej na działaniu wysokiego ciśnienia i temperatury można spożyć bezpośrednio po zalaniu gorącą wodą lub mlekiem.

©℗

REKLAMA 0211581183

Do udziału w konkursie zaprasza **marszałek województwa Piotr Całbecki.**

Kujawsko-Pomorska gęsina
na Świętego Marcina!

KUJAWSKO-POMORSKA GĘSINA NA ŚWIĘTEGO MARCINA

Weź udział w konkursie na:
nowosci.com.pl/gesina

Wymyśl hasło
promujące gęsinę!

Do wygrania
ponad **500 tuszek!**

Na zgłoszenia
czekamy
do
27 września
do północy

Regulamin i więcej informacji o konkursie na: **nowosci.com.pl/gesina**
Fundatorem gęsich tuszek i organizatorem akcji „Kujawsko-Pomorska gęsina na św. Marcina" jest **Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego**.

ORGANIZATOR: Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego · KUJAWY POMORZE · Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki

Dofinansowano z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

PATRONAT MEDIALNY: EXPRESS BYDGOSKI · GAZETA POMORSKA · NOWOŚCI

eprasa.pl 19377172e9

EDUKACJA

Zajęcia dodatkowe to często spory koszt

Justyna Wojciechowska-Narloch

Języki obce, zajęcia plastyczne, warsztaty teatralne, studio tańca, korepetycje - na to wszystko pieniądze przeznaczają rodzice dzieci i nastolatków. Wydatków jest znacznie więcej, gdy pociecha na poważnie uprawia jakiś sport.

FOT. TOMASZ CZACHOROWSKI

Wśród zajęć dodatkowych gra w szachy zyskuje na popularności

Rozpoczął się rok szkolny, a wraz z nim wszelkie aktywności zawieszone w wakacje. Dzieci i młodzież wracają do placówek kultury, klubów i komercyjnych instytucji, które oferują rozwój pasji i zainteresowań. To wszystko kosztuje. A ile, zależy od miejsca. Te należące do miasta z założenia nie pobierają opłat. Nie są jednak bezkosztowe, bo obowiązują tzw. składki na radę rodziców, z których pokrywane są m.in. wydatki na wykorzystane na zajęciach materiały (na przykład farby czy papier).

Gra na instrumencie albo nauka chińskiego

Inaczej wygląda sprawa w przypadku prywatnych placówek. Na przykład te uczące dzieci i młodzież tańca biorą od 120 do 180 zł za miesiąc (jedne zajęcia w tygodniu). Droższa jest akrobatyka, bo kosztuje nawet 250 zł miesięcznie. Nauka gry na gitarze czy nauka śpiewu też są w cenie. W Toruniu takie lekcje kosztują od 70 zł wzwyż za godzinę. Podobnie wypadają lekcje rysunku. Nauka gry na pianinie jest już droższa - stawki za godzinę zaczynają się tu od 100 zł.

Odrębną kategorię stanowią lekcje języków obcych. Tu oczywiście najpopularniejszy jest angielski, który może być realizowany indywidualnie, w grupach, stacjonarnie lub online. I od wyboru rodzica zależy cena poszczególnej godziny zajęć. Najtańsze zajęcia zdalne w grupie znaleźć można już od 30 zł za 45 minut.

Te indywidualne nie są tańsze niż 80 zł za lekcję. Oczywiście zupełnie inaczej traktowane są zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty czy matury - tu kwoty za profesjonalną pomoc i konwersacje zaczynają się od 100 zł za lekcję.

A jak inne języki? W Toruniu można się uczyć m.in. francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego i rosyjskiego. W ofercie zajęć grupowych i indywidualnych jest też język chiński, zyskujący coraz większą popularność. Tu cena pojedynczej lekcji zaczyna się od 60 zł. Zajęcia grupowe są tańsze, trwający semestr kurs znaleźć można już od 700 zł wzwyż.

Nowoczesne technologie i jazda konna

Coraz większą popularność zyskują także zajęcia z programowania i elementów sztucznej inteligencji. Ich uczestnicy uczą się m.in. tworzenia gier, stron internetowych i aplikacji. Cena takich aktywności nie jest jednak niska - to ok. 300 zł miesięcznie. Na przykład wyposażenie hokeisty w podstawowy sprzęt zaczyna się od 1500-2000 zł przy założeniu, że kupuje się go z drugiej ręki. Nowe łyżwy, kaski, ochraniacze, pancerze mogą kosztować i kilka tysięcy złotych.

Trenowanie piłki nożnej też ma swoją cenę. Wszystko zależy od wybranej szkółki piłkarskiej oraz kategorii wiekowej zawodników. W Toruniu opłata miesięcznego czesnego waha się od 120 do 340 zł.

Drogo wychodzi także jazda konna. Tu godzina treningu kosztować może nawet 100 - 140 zł (na ujeżdżalni z instruktorem). Do tanich nie należy także strój do jazdy konnej - odpowiednie buty, bryczesy, kask, rękawiczki. To wydatek ok. 1500 zł.

Zdecydowanie tańszą opcją są zajęcia szachowe. Tę królewską grę trenować można w kilku miejscach Torunia za darmo, w ramach kół zainteresowań.

Płatne zajęcia kosztują ok. 30-50 zł za godzinę. Szachy mają jeszcze jeden plus - nie wymagają specjalnego stroju ani sprzętu.©℗

AUTOREKLAMA 0411573870

eprasa.pl 19377172e9

Z PIERWSZEJ STRONY

Wyjątkowy złoty medal z Torunia sprzedany za fortunę

Daniel Ludwiński

To była jedna z najważniejszych licytacji polskiej numizmatyki ostatnich lat. Na aukcji zorganizowanej przez Antykwariat Numizmatyczny Niemczyk sprzedano unikatowy złoty medal Jana II Kazimierza z toruńskiej mennicy. Uzyskana cena robi wrażenie - to ponad 1,7 miliona złotych.

Numizmatycznych rarytasów związanych z toruńską mennicą nie brakuje, ale taki unikat, jak ten, który sprzedano osttanio, to coś doprawdy wyjątkowego. Podczas 55. aukcji Antykwariatu Numizmatycznego Niemczyk w warszawskim hotelu Polonia szczególnym rarytasem licytacji był złoty medal Jana II Kazimierza wybity w Toruniu z okazji odbicia miasta z rąk szwedzkich w trakcie potopu.

Sobotnia aukcja wyjątkowego medalu z Torunia zgodnie z przypuszczeniami była bardzo ciekawa.

FOT. AUTOR

Wyjątkowy numizmat sprzedano za ponad 1,7 miliona złotych

Numizmat wystawiono z ceną wywoławczą wynoszącą 900 000 złotych, ale kwotę tę znacząco przebito. Ostatecznie szczęśliwy nabywca wylicytował unikat za 1 450 000 złotych.

Finalna kwota do zapłaty będzie jednak wyższa, gdyż dochodzą do niej jeszcze opłaty aukcyjne i prowizje - po ich doliczeniu cena wynosi 1 740 000 i taka jest od teraz najwyższa kwota w historii, jaką osiągnięto na rynku aukcyjnym za którykolwiek numizmat pochodzący z Torunia.

Dokładnie ten sam egzemplarz medalu był poprzednio licytowany w 2012 roku na aukcji Antykwariatu Numizmatycznego Pawła Niemczyka, brata obecnego antykwariusza. Ówczesna cena wyniosła 960 000 złotych.

Na ostatniej aukcji Antykwariatu Numizmatycznego Niemczyk nie brakowało innych toruńskich akcentów. Talar Zygmunta III Wazy wybity w naszym mieście w 1631 roku zlicytowano za 9250 złotych, a talar Władysława IV Wazy z 1638 roku za 10 500 złotych.

Coś dla siebie znaleźli także kolekcjonerzy monety średniowiecznych - krzyżacki półskojec z drugiej połowy XIV wieku w dobrym stanie zachowania osiągnął cenę 1550 złotych.©℗

EDUKACJA

Remonty za ponad 5 mln złotych. Co się zmieniło w szkołach i przedszkolach?

Justyna Wojciechowska-Narloch

Odnowione toalety i szatnie, nowe pracownie do fizyki i chemii oraz nowoczesna czytelnia - między innymi takie zmiany zaszły w toruńskich placówkach oświatowych w ostatnim czasie.

– Na remonty miejskich placówek oświatowych zabezpieczyliśmy w tym roku 5,3 mln zł, czyli o 6 proc. więcej niż w roku ubiegłym. Zakres tych prac jest bardzo szeroki – od remontów sanitariatów, dachów czy podłóg po modernizacje instalacji, zaplecza sportowego i terenów zewnętrznych. Równolegle realizujemy większe zadania inwestycyjne, których wartość liczona jest już w milionach, a nawet dziesiątkach milionów złotych. Wszystkie te działania służą poprawie stanu technicznego, funkcjonalności i dostępności miejskich obiektów oświatowych – powiedział Łukasz Niewiadomski, dyrektor Wydziału Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Torunia.

Szatnie i dachy

Wśród najczęściej wykonywanych w tym roku prac znalazły się remonty sanitariatów i szatni, naprawy dachów, malowanie i odnawianie ścian oraz sufitów, naprawy i wymiany podłóg, a także wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Wymieniano także instalacje elektryczne, przeciwpożarowe, alarmowe i sanitarne. Modernizowano systemy monitoringu i unowocześniano wyposażenie kuchni i stołówek. Prace obejmowały także infrastrukturę sportową.

I tu kilka konkretów. Toalety i szatnie modernizowano m.in. w szkołach podstawowych nr 5, 9, 13, 16, 24, 31 i 32.

Warto zaznaczyć, że nie wszystkie zadania zakończyły się przed pierwszym dzwonkiem. Część prac m.in. w Przedszkolu Miejskim nr 4 oraz szkołach podstawowych nr 13, 27 i 33 jest realizowana również w trakcie roku szkolnego.

Czytelnia i stołówka

Nową czytelnię zyskała Szkoła Podstawowa nr 1 na starówce. Za ponad 55 tys. zł wyremontowano jej wnętrz, wymieniono instalację elektryczną oraz posadzki. Ze ścian i sufitu usunięto stare powłoki malarskie, uzupełniono ubytki, wykonano gładzie, a następnie powierzchnie zagruntowano i dwukrotnie pomalowano. Kolejnym zadaniem w tej części szkoły będzie remont sąsiadującej z czytelnią biblioteki. Planowana jest również budowa windy, która ma poprawić dostępność budynku.

Prawie 2 mln zł warta jest modernizacja kuchni i stołówki w Szkole Podstawowej nr 11. Zakończenie zadania planowane jest w listopadzie 2026 roku. Równocześnie prowadzone są działania związane z dostosowaniem obiektu do wymogów ochrony przeciwpożarowej.

Rozpoczął się również remont boiska I Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Adama Mickiewicza 15–17. Zakres prac obejmuje wymianę nawierzchni poliuretanowej wraz z odtworzeniem oznakowania linii boisk oraz wymianę siatki ogrodzeniowej i piłkochwytów. Na realizację inwestycji w budżecie miasta zabezpieczono 500 tys. złotych.
©℗

TRANSPORT

Rower miejski - blisko 35000 wypożyczeń

Marek Nienartowicz

Bardzo popularny jest w nowej odsłonie Toruński Rower Miejski.

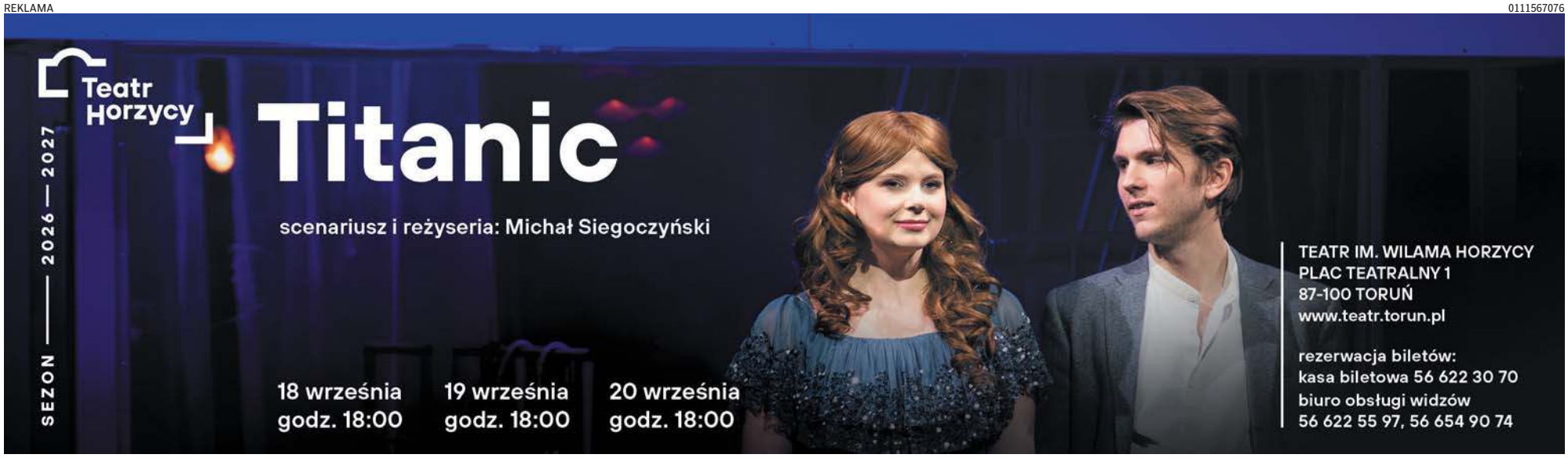
Tegoroczny sezon roweru miejskiego rozpoczął się 1 czerwca i zainteresowanie jego ofertą jest bardzo duże. W czerwcu rowery wypożyczono 10 603 razy. W lipcu użytkownicy skorzystali z systemu 10 152 razy. Rekord padł w sierpniu. Wtedy liczba wypożyczeń wyniosła aż 10 880.

Z kolei we wrześniu, tylko w ciągu pierwszych dziesięciu dni miesiąca, odnotowano kolejne 2477 wypożyczeń. Łącznie więc do 10 września w systemie Toruńskiego Roweru Miejskiego zanotowano 34 964 wypożyczenia.

- Blisko 35 000 wypożyczeń w pierwszych miesiącach funkcjonowania systemu to bardzo dobry wynik. Pokazuje on, że Torunianki i Torunianie oraz osoby odwiedzające nasze miasto chętnie korzystają z roweru jako wygodnego, szybkiego i ekologicznego środka transportu. Szczególnie cieszy nas bardzo wysoka liczba wypożyczeń w czerwcu, lipcu i sierpniu - podkreśla Ireneusz Makowski, dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu.

Sezon w tym roku potrwa do końca listopada. W przyszłym roku rozpocznie się 1 marca.©℗

REKLAMA 0111567076

eprasa.pl 19377172e9

BEZPIECZEŃSTWO

Policja jest bezradna w sprawie zdjętych blokad

Adam Willma

14-latkę spod Żnina trzeba było zabrać do szpitala śmigłowcem LPR. W Grudziądzu nastolatka została ranna po zderzeniu hulajnogi z autem. W regionie rośnie liczba wypadków i kolizji z udziałem e-hulajnóg. Policja coraz częściej sprawdza też sam sprzęt. Powód? Część urządzeń po zdjęciu blokady zamiast 20 km na godzinę jedzie dwa razy szybciej.

Prawo przewiduje, że hulajnoga elektryczna ma być konstrukcyjnie ograniczona do 20 km/h. Jej masa własna nie może przekraczać 30 kg.

Moc silnika nie jest ograniczona, co w praktyce oznacza, że legalna może być zarówno hulajnoga 500 W, jak i 1000 czy 2000 W. Problem zaczyna się wtedy, gdy urządzenie zostało zaprojektowane tak, że ograniczenie prędkości moż-na łatwo obejść.

Sprawcami głównie dzieci i młodzież

W naszym regionie tylko do połowy roku odnotowano 30 wypadków z udziałem użytkowników hulajnóg elektrycznych. Jedna osoba zginęła, 27 zostało rannych. Do tego doszło około 160 kolizji.

Jeszcze wyraźniej trend widać w danych ogólnopolskich. W 2025 doszło do 1158 wypadków z udziałem hulajnóg elektrycznych. Zginęło w nich 11 osób, 1055 zostało rannych. Rok wcześniej takich wypadków było 752. Wzrost wyniósł 54 proc.

W większości przypadków sprawcami byli sami kierujący hulajnogami. Spowodowali 696 wypadków. Najczęstszą przyczyną było niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.

Dużą grupę sprawców stanowią dzieci i młodzież. Osoby w wieku od 7 do 14 lat spowodowały 243 wypadki. Młodzież w wieku 15-17 lat kolejnych 149. Łącznie osoby do 17. roku życia odpowiadały za ponad 56 proc. wypadków spowodowanych przez kierujących hulajnogami.

Jazda 20 km/h tylko na papierze

Na grupach użytkowników hulajnóg sposoby zdejmowania blokad są jednym z częściej poruszanych tema-

FOT. ARCHIWUM

Hulajnogiści nagminnie łamią przepisy

tów. W jednych modelach wystarcza zmiana ustawień w sterowniku, w innych odpowiednia opcja w aplikacji. Są też konstrukcje, w których użytkownicy ingerują w instalację elektryczną. W niektórych przypadkach zdjęcie ograniczenia sprowadza się do przecięcia przewodu.

Podinspektor Przemysław Słomski z biura prasowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy przyznaje, że regionalna policja nie posiada obecnie narzędzi, które pozwoliłyby potwierdzać zdjęcie blokady w hulajnogach: - Użytkownik hulajnogi musi jednak liczyć się z tym, że przekroczenie limitu może zostać ujawnione podczas pomiaru prędkości.

Państwo chce utrudnić zdejmowanie blokad

W nowym projekcie Ministerstwo Infrastruktury przewiduje, że konstrukcja nowych hulajnóg i urządzeń transportu osobistego ma uniemożliwiać zwiększenie prędkości maksymalnej powyżej 20 km/h. Wymóg ma dotyczyć pojazdów wyprodukowanych od 1 kwietnia 2027. Konstrukcja pojazdu ma uniemożliwiać jego obejście przez zmianę oprogramowania, ingerencję w instalację elektryczną czy zdalną zmianę parametrów urządzenia.

Jednocześnie rząd nie planuje ograniczenia mocy silników. Hulajnoga z silnikiem 1000 czy 2000 W nadal będzie mogła spełniać wymagania. Warunkiem pozostanie takie skonstruowanie pojazdu, by nie rozwijał więcej niż 20 km/h. Obecne rozwiązanie pozwala sprzedawać mocny sprzęt pod warunkiem zastosowania ogranicznika, który w części modeli można później stosunkowo łatwo usunąć.

Od 3 marca podniesiono już minimalny wiek użytkownika hulajnogi z 10 do 13 lat. Osoby w wieku 13-18 lat muszą mieć kartę rowerową albo odpowiednie prawo jaz-dy.

Od 3 czerwca osoby poniżej 16 lat muszą podczas jazdy używać kasku.

Kolejny etap ma dotyczyć samego sprzętu. Jeśli przepisy wejdą w życie w planowanym kształcie, od kwietnia 2027 producent nie będzie już mógł poprzestać na blokadzie, którą można później wyłączyć w ustawieniach. ©℗

AUTOREKLAMA 0811576136

4. BIEG DLA JAJ

8.11.26
BYDGOSZCZ
BCTW/MYŚLĘCINEK

organizatorzy
EXPRESS BYDGOSKI
GAZETA POMORSKA
NOWOŚCI

AMBASADOR AKCJI
BŁAŻEJ BRZEZIŃSKI
dwukrotny Mistrz Polski w maratonie

Szczegóły i zapisy na NOWOSCI.COM.PL/BIEGDLAJAJ

SPONSOR STRATEGICZNY
Enea

PARTNERZY GŁÓWNI
2026 ROK LUDZI I FILMU Z KUJAW I POMORZA
KUJAWY POMORZE
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
Partnerem głównym wydarzenia jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
2026 ROKIEM NSZZ SOLIDARNOŚĆ RI I BYDGOSKIEGO MARCA 1981
Bank Pekao
Aspargin®

PARTNER BIURA ZAWODÓW
BYDGOSZCZ CENTRUM HANDLOWE O'SHOPPING

PARTNERZY
PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ MIASTO BYDGOSZCZ
DPV logistic
pesa
Metalkas
VELOMANIA SKLEP ROWEROWY
nirvel
MM NEUPACK
z serca Kujaw vdrobex Zawsze świeże, smaczne i zdrowe produkty drobiowe!
INTERPADEL
Diagnostyka+
JURAPARK SOLEC
bppt Bydgoski Park Przemysłowo–Technologiczny

PARTNERZY MERYTORYCZNI
CENTRUM ONKOLOGII

PARTNER MOTORYZACYJNY
XPENG PLICHTA

BLUE MED
Domitech
BOSCH
INTER GROUP
Dr Materac
NFZ

PATRONI MEDIALNI
TVP3 BYDGOSZCZ
TVP info
ESKA

eprasa.pl 19377172e9

TORUŃSKA ORKIESTRA SYMFONICZNA

Takie atrakcje przygotowali symfonicy z Torunia

Marek Nienartowicz

Ponad 60 wydarzeń znajduje się programie Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej na sezon artystyczny 2026/2027.

- Będzie to sezon bardzo różnorodny. Od lat staramy się grać dla wszystkich, nie tylko słuchaczy muzyki klasycznej - mówi Przemysław Kempiński, dyrektor TOS.

Sezon artystyczny zainauguruje 18 września we francuskim stylu. W Sali Koncertowej CKK "Jordanki" pod batutą Dainiusa Pavilionisa wystąpi gwiazda Konkursu Chopinowskiego Piotr Ryszard Pawlak. Wykona "II Koncert fortepianowy f-moll op. 21" Fryderyka Chopina. Wieczór dopełnią barwne kompozycje francuskich mistrzów, między innymi Paula Dukasa, Gabriela Fauré i Charles Gounoda.

TOS uczci także 200. rocznicę śmierci słynnego niemieckiego kompozytora Ludwiga van Beethovena, która przypada w marcu 2027 roku.

- Na pewno na całym świecie Beethoven będzie z tej okazji dużo grany. My będziemy mieli dla słuchaczy oryginalną propozycję - zapowiada Dainius Pavilionis, wicedyrektor TOS do spraw artystycznych.

Ta propozycja to cykl "Beethoven / Kontrasty". W ramach dziewięciu koncertów TOS wykona wszystkie symfonie niemieckiego kompozytora, zestawiając je z różnorodnym repertuarem. Będzie więc między innymi perkusyjna wersję Suity z opery "Carmen" (10 stycznia), jazzujący "Koncert na trąbkę" Gary'ego Guthmana (16 stycznia), fado i portugalskie melodie (26 lutego), saksofonowe brzmienia z udziałem Pawła Gusnara (19 marca) czy barokowe "Cztery pory roku" Antonio Vivaldiego w interpretacji Piotra Pławnera (30 kwietnia). Zwieńczeniem cyklu i całego sezonu będzie monumentalna "IX Symfonia" oraz "Błękitna Rapsodia" George Gershwina z udziałem aż czterech chórów (18 czerwca).

FOT. MACIEJ ZIELIŃSKI/TOS

Program TOS zaprezentowano podczas niedawnej konferencji prasowej

Z kolei w ramach projektu "Głosy (nie)oczywiste" zaplanowano operowy monodram Francisa Poulenca w reżyserii Michała Znanieckiego z sopranistką Joanną Woś w roli głównej (25 września). W drugim, bezpłatnym koncercie w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, zaprezentuje się śpiewak Adam Strug (6 listopada). Potem dzieła muzyki współczesnej wykona Agata Zubel (20 listopada).

Na finał tego cyklu dojdzie do niezwykłego wydarzenia. 5 grudnia w koncercie "Klasyczny rap z Torunia" z TOS wystąpi toruński raper Łukasz "Małpa" Małkiewicz.

- To będzie wydarzenie bez precedensu, w którym spotkają się mocny bit i energia, którą potrafi dać tylko orkiestra symfoniczna grająca w pełnym składzie - mówi "Małpa".

Nieco wcześniej, bo 29 listopada TOS zagra największe hity zespołu Queen w symfonicznych aranżacjach. W grudniu toruńscy symfonicy i tancerze Królewskiego Baletu Klasycznego przypomną opowieść "Dziadek do orzechów". Ostatniego dnia roku odbędzie się oczywiście Wielka Gala Sylwestrowa. 3 stycznia TOS zaprosi na koncert noworoczny "Nad pięknym, modrym Dunajem" z utworami Johanna Straussa. Po sukcesie pierwszego w historii balu "Noc Tysiąca Nut", kolejną jego odsłonę zaplanowano na 29 stycznia.

6 marca TOS zaprosi słuchaczy na koncert "Nie(WO)men", podczas którego utwory Czesława Niemena zostaną zaprezentowane w poruszających, kobiecych interpretacjach. W tym samym miesiącu - także na balet "Śpiąca królewna".

23 maja, z okazji Dzień Matki, odbędzie się koncert z ponadczasowymi przebojami z lat 70. i 80. Na 11 czerwca zaplanowano widowisko z muzyką z gier. Zabrzmią motywy między innymi z "The Witcher/Skyrim", "God of War", "Hogwarts Legacy", "Diablo III", "The Last of Us" czy "Doom".

Najmłodszym TOS w sezonie 2026/2027 proponuje koncerty z cyklu "Czas dla nas" i audycje muzyczne, czyli lekcje muzyki na żywo, oraz koncert mikołajkowy (6 grudnia). Kontynuowany będzie też nasz cykl - "Poznaj muzykę" to kameralne mini koncerty połączone z prelekcją, ©℗

TV TORUŃ

ŚRODA, 16 WRZEŚNIA

10.00 Aktualności Toruńskie
10.20 Rozmowa dnia
10.35 Pogoda dla Torunia
10.40 Serwis sportowy
10.45 Medale Hereditas Saeculorum- Henryk Ratajczak
10.55 Z telewizyjnej szafy- wrzesień
11.40 Ćw. rekr- Ewa Kędzierska (3)
12.00 Powtórka programu
14.00 Oferty TV Toruń
15.00 Hokej: KH Energa- JKH Jastrzębie
16.45 Bulwar sztuki- wrzesień
17.30 Medale Hereditas Saeculorum- Henryk Ratajczak
17.45 Aktualności Toruńskie
18.05 Rozmowa dnia
18.20 Pogoda dla Torunia
18.25 Serwis sportowy
18.30 Magazyn Kujawsko-Pomorski
18.50 7 dni sportu
19.10 Mały skrzydlaty świat
19.20 Wdecki Park- cisza lasu
19.30 Stadion jak nowy
19.45 Medale Hereditas Saeculorum - Pałac w Zbójnie
20.00 Aktualności Toruńskie
20.20 Rozmowa dnia
20.35 Pogoda dla Torunia
20.40 Serwis sportowy
20.45 Magazyn Kujawsko-Pomorski
21.05 Świat na wyciągnięcie ręki- Jakubowe wędrowanie
21.30 Medale Hereditas Saeculorum- Mostowa 6
21.45 Aktualności Toruńskie
22.05 Rozmowa dnia
22.20 Pogoda dla Torunia
22.25 Serwis sportowy
22.30 Hokej: KH Energa- JKH Jastrzębie

FOT. TVTORUŃ

Zespół trzech kamienic z nagrodą za remont

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego od lat wyróżnia najlepsze projekty muzealne w regionie, a także docenia osoby i instytucje za szczególne osiągnięcia w ochronie i konserwacji kujawsko-pomorskich zabytków. Nagrodę w konkursie „Dziedzictwo Wieków" za prace konserwatorskie i restauratorskie otrzymał remont zespołu trzech kamienic przy ulicy Mostowej 6 w Toruniu. To jedna z najbardziej niezwykłych kamienic Starego Miasta. Jej historia sięga końca XIII wieku. Dzisiejszy budynek powstał z połączenia trzech średniowiecznych domów, które w XVI wieku scalono w jeden obiekt. **Program TV Toruń dostępny jest w sieciach kablowych TVK Toruń, Multimedia Polska, Vectra Toruń oraz na stronie tvtorun.pl.**

INFORMATOR

WAŻNE TELEFONY

Policja	**997 lub 112**
Straż Pożarna	**998 lub 112**
Pogotowie Ratunkowe	**999 lub 112**
Straż Miejska	**986**
Pogotowie Energetyczne	**991**
Pogotowie Wod.-Kan.	**994**

SZPITALE

Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu: Szpital Wielospecjalistyczny,
ul. św. Józefa 53,
- Szpitalny Oddział Ratunkowy, tel. 56 679 51 12;
- rejestracja punktu przyjęć planowanych, tel. 56 679 31 28;
- izba przyjęć położnicza, tel. 56 679 31 35;
- izba przyjęć zakaźna, tel. 56 679 55 47;
- izba przyjęć psychiatryczna, tel. 56 679 57 44;

Centrum Zdrowia Psychicznego
- punkty zgłoszeniowo-koordynacyjne, tel. 56 679 58 11, 56 679 58 62, 56 679 57 01

Szpital Specjalistyczny dla Dzieci i Dorosłych,
ul. Konstytucji 3 Maja 42
· izba przyjęć, tel. 56 679 45 85
· nocna i świąteczna opieka zdrowotna, rejestracja, tel. 56 679 40 40

Regionalne Centrum Stomatologii,
ul. Konstytucji 3 Maja 42
· rejestracja, tel. 56 679 47 02, 56 679 47 03

Stacja Pogotowia Ratunkowego,
ul. Grudziądzka 47,
tel. 56 56 623 35 48

Specjalistyczny Szpital Miejski
ul. Batorego 17,
tel. 56 610 02 09

Specjalistyczny Szpital Matopat,
ul. Storczykowa 8,
tel. 56 659 48 00

Miejska Przychodnia Specjalistyczna,
ul. Uniwersytecka 17,
tel. 56 611 99 00

POLICJA

Komenda Miejska Policji,
ul. Grudziądzka 17,
tel. 47 754 28 11
Komisariat Toruń-Śródmieście,
ul. PCK 2,
tel. 47 754 24 52
Komisariat Toruń-Rubinkowo,
ul. Dziewulskiego 1,
tel. 47 754 25 71
Komisariat Toruń-Podgórz,
ul. Poznańska 127,
tel. 47 754 24 71
Komisariat Policji w Dobrzejewicach,
Dobrzejewice 65,
tel. 47 754 29 00
Komisariat w Chełmży,
ul. Sądowa 2,
tel. 47 754 42 11

NA POMOC

Niebieska linia - pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie:
tel. 801 120 002
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży,
tel. 116 111,
poniedziałek - niedziela, godz. 12-02
Telefon zaufania w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie,
tel. 56 622 00 00, poniedziałek-piątek, godz. 19-21.
Telefon zaufania HIV/AIDS,
tel. 801 888 448, 22 692 82 26, poniedziałek-piątek i każda trzecia sobota miesiąca, godz. 9-21.

INFORMACJE

Ośrodek Informacji Turystycznej w Toruniu,
ul. Szeroka 43, tel. 56 621 09 31, visitto-run.com
Informacja kolejowa, tel. 19 757
Intercity: tel. 703 200 200
Przewozy Regionalne, tel. 703 202 020
Arriva, tel. 703 302 333

INFOLINIA KOLEJOWA

dla osób niepełnosprawnych,
tel. 800 022 222 (stacjonarne),
tel. 22 47 32 354 (komórkowe).

eprasa.pl 19377172e9

FOKUS

• **W sierpniu ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły rok do roku o 3,4 proc.**, a w porównaniu z lipcem o 0,4 proc.

POLITYKA

„Wstyd na cały świat". Donald Tusk o doniesieniach ws. Orlenu

„Jak Polska straciła 230 milionów dolarów, próbując kupić za kryptowaluty ropę z Wenezueli". Wtorkowy „Financial Times" napisał tekst poświęcony nieudanym transakcjom spółki Orlen

oprac. Karolina Wrońska

Wtorkowy „Financial Times" opisał, że Orlen stracił 230 mln dolarów na transakcji związanej z zakupem wenezuelskiej ropy. Gazeta relacjonuje, że Orlen nadal próbuje odzyskać 230 mln dolarów wpłaconych jako zaliczka dla Hannon International, która jako pośrednik miała kupić 6 mln baryłek wenezuelskiej ropy.

Do publikacji „FT" przed wtorkowym posiedzeniem rządu odniósł się premier Donald Tusk.

– Wstyd na cały świat. „Financial Times" pisze o największym, czy jednym z największych skandali w historii naszego kraju. Cały świat dzisiaj o tym czyta – stwierdził Tusk. Stwierdził, że publikacja dotyczy „afery Orlenu za czasów Obajtka (byłego prezesa Orlenu Daniela Obajtka – PAP)".

Dodał, że straty państwa polskiego tylko w tej jednej sprawie, choć śledztw toczy się kilka, to 1,6 mld zł. – Są brudne interesy na paliwie, są kryptowaluty. Okazało się, że to właśnie kryptowaluty pomogły w realizacji tego brudnego interesu. Dziwni pośrednicy: Palestyńczyk, Chińczyk, Wenezuelczyk. Przekazanie gigantycznych sum pieniędzy bez żadnej gwarancji uzyskania paliwa. Później de facto zero paliwa i tak jak powiedziałem, 1,6 mld zł strat – podkreślił szef rządu.

FOT. PAP/PIOTR NOWAK

Premier przed posiedzeniem Rady Ministrów odniósł się do wtorkowej publikacji „Financial Times" na temat Orlenu

W ocenie premiera „możemy mieć do czynienia z siecią brudnych i bardzo groźnych interesów, która bardzo przerosła polityków PiS-u zaangażowanych w te biznesy".

– Będę prosił prokuratora generalnego (Waldemara Żurka – PAP) o możliwie pilne przedstawienie pełnej informacji na tyle, na ile to jest możliwe na tym etapie różnych śledztw. Tak, żeby Polacy dowiadywali się o tym niekoniecznie z „Financial Times" i z prasy międzynarodowej, ale także od nas – zapowiedział Tusk.

Dziennikarskie śledztwo

Autorem artykułu „Jak Polska straciła 230 milionów dolarów próbując kupić za kryptowaluty ropę z Wenezueli" opublikowanego przez „Financial Times", jest dziennikarz śledczy Paul Caruana Galizia.

„Wyścig po ropę naftową i kryptowaluty przerodził się w jeden z największych skandali korporacyjnych w historii Polski" – pisze w tekście Galizia, dodając, że historia rzuca światło na „nieprzejrzysty segment rynku ropy, w którym tradycyjni nabywcy i standardowe kanały płatności zastępowane są przez mało znanych pośredników i kryptowaluty".

Gazeta opisuje, że pod koniec listopada 2023 r. Samer Awad, wówczas szef szwajcarskiej spółki OTS należącej do Orlenu, spotkał się z Kam Ho „Alexem" Tse, założycielem spółki Hannon International z siedzibą w Dubaju. Podczas przyjęcia na łodzi towarzyszącego Grand Prix Formuły 1 Awad miał przekazać Tse, by załatwił Orlenowi dostawy wenezuelskiej ropy. OTS podpisał umowę na zakup ok. 6 mln baryłek wenezuelskiej ropy. Kontrakt wymagał zapłaty z góry, wynoszącej 2/3 całkowitej transakcji, czyli 230 mln dolarów.

„FT" zwrócił uwagę, że państwowy wenezuelski koncern PDVSA od dłuższego czasu oczekiwał jednak najczęściej opłat w kryptowalucie USDT, której kurs powiązany był z dolarem. Ścieżka ta pozwalała na omijanie amerykańskich sankcji. Tse po otrzymaniu pieniędzy przystąpił do zdobywania kryptowaluty, a jego firma zobowiązała się do dostarczenia ropy w trzech transzach, najpóźniej do 19 grudnia 2023 roku. Część pieniędzy utknęła jednak przy wymianie na USDT w zarejestrowanych w Dubaju firmach, a pośrednicy, do których zwrócił się Tse, nie byli w stanie zapewnić obiecanej ropy.

PAP

IMMUNITET

Grzegorz Braun bez immunitetu ws. Holokaustu

oprac. Karolina Wrońska

Parlament Europejski w głosowaniu w Strasburgu uchylił immunitet europosła Grzegorza Brauna. Sprawa dotyczy negowania przez niego Holokaustu.

Sprawa dotyczy wypowiedzi Brauna podczas publicznej debaty w Warszawie we wrześniu 2025 r., transmitowanej na żywo w internecie.

Według wniosku o uchylenie immunitetu Braun miał publicznie i wbrew faktom zaprzeczać zbrodniom ludobójstwa popełnionym w latach 1941-1944 przez funkcjonariuszy III Rzeszy w niemieckim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau. W szczególności chodzi o jego wypowiedzi dotyczące zagłady żydowskich więźniów w komorach gazowych.

Wtorkowe głosowanie w PE nie oznacza uznania europosła za winnego, umożliwia krajowym organom sądowym prowadzenie dochodzenia lub procesu sądowego.

PE już kilkukrotnie uchylił immunitet Brauna. **PAP**

SEJM

Czarzasty zapowiada projekt ws. aborcji

oprac. Karolina Wrońska

Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty zapowiedział, że koalicja rządząca powróci do rozmowy o zmianie przepisów dotyczących aborcji po zakończeniu sprawy ustawy o statusie osoby najbliższej.

– Powiedziałem swego czasu, to było pół roku temu, że najpierw zakończymy procedowanie w sprawie statusu osoby najbliższej – to robimy na tym posiedzeniu Sejmu – a potem wrócimy do spraw związanych z projektami wolnościowymi, jeżeli chodzi o kobiety. Ten Sejm zakończy procedowanie spraw związanych ze statusem osoby najbliższej. (...) No i wrócimy do rozmowy w sprawie ustaw aborcyjnych – zapowiedział.

Sejmowa komisja nadzwyczajna ds. rozpatrzenia projektów ws. aborcji miała się zebrać w poniedziałek. Posiedzenie jednak zostało odwołane z powodu, jak informowały portale TVN24 i TVP Info, braku stanowiska Ministerstwa Zdrowia.

PAP

KRÓTKO

Warszawa

Straż Graniczna wykryła ponad 80 kg marihuany

Strażnicy graniczni z lotniska Warszawa-Okęcie przejęli ponad 82 kg marihuany. Narkotyki przyleciały z Kanady w przesyłce cargo i były ukryte w specjalnie zmodyfikowanych metalowych butlach – poinformowała Komenda Główna Straży Granicznej. W ich ujawnieniu pomógł Drops – pies służbowy wyszkolony do wykrywania narkotyków. Czarnorynkowa wartość przejętych narkotyków wynosi około 4 mln zł.

Zdrowie

Nowe terapie na liście leków refundowanych

Od 1 października na liście leków refundowanych znajdą się 24 nowe terapie – poinformowała we wtorek wiceminister zdrowia Katarzyna Kacperczyk. Refundacją zostanie objętych 13 terapii onkologicznych, 11 nieonkologicznych i 8 dedykowanych chorobom rzadkim.
W przypadku 18 terapii refundacja obejmie nowe, tzw. cząsteczkowskazania, zaś w przypadku sześciu terapii zostaną rozszerzone dotychczasowe wskazania.

Ceny paliw

Czy będzie kolejny wariant programu CPN?

– Jeżeli prezydent podpisze złożoną ponownie ustawę o podatku od nadzwyczajnych zysków firm paliwowych, to rząd natychmiast zrealizuje kolejny wariant programu Ceny Paliwa Niżej (CPN) – poinformował we wtorek premier Donald Tusk. – Zobaczymy, na ile starczy środków, ale mam nadzieję, że tutaj już nikt nie może mieć wątpliwości, że tę ustawę trzeba podpisać – dodał.

PAP

FOT. PAWEŁ RELIKOWSKI

Na platformy cyfrowe trzeba nałożyć chomąto. Jak lejce popuścisz, to oni nie tylko najmłodszych, ale też najstarszych zaprowadzą na manowce.

KRZYSZTOF GAWKOWSKI
wicepremier i minister cyfryzacji

eprasa.pl 19377172e9

USA

Rosyjski oligarcha opłacił luksusowe wesele Trumpa Jr. „To po prostu prezent ślubny”

Kazimierz Sikorski

Bettina Trump, synowa prezydenta Donalda Trumpa, powiedziała w poniedziałek, że opłacone przez powiązanego z Kremlem oligarchę Umara Kremlewa dwa dni poślubnej zabawy były bezinteresownym prezentem od „drogiego przyjaciela”.

To reakcja na doniesienia, że Umar Kremlew wyłożył setki tysięcy dolarów na sfinansowanie weekendu ślubnego pary na prywatnej wyspie na Bahamach.

Para, określając Kremlewa „bliskim przyjacielem”, opublikowała na Instagramie oświadczenie wraz z 20 zdjęciami z wydarzenia. Napisali, że Kremlew „bardzo hojnie zorganizował dla nas dwa niesamowite wieczory świętowania po naszym ślubie”, nazywając to „niezwykle hojnym prezentem ślubnym od przyjaciela” i zaznaczając, że pobrali się podczas prywatnej ceremonii dzień przed wyjazdem na Bahamy.

Serwis ProPublica donosi, powołując się na dokumenty i rozmowy z trzema anonimowymi źródłami, że Kremlew pokrył koszty wynajmu prywatnych wysp i inne wydatki, takie jak pokaz sztucznych ogni i organizacja imprezy.

W majowym ślubie Trumpa Jr. z Bettiną Anderson, bywalczynią salonów z Palm Beach, uczestniczyło około 50 gości, w tym Jared Kushner i Ivanka Trump, Eric Trump oraz Tiffany Trump z mężem Michaelem Boulosem.

Według ProPublica obecność Kremlewa i jego współpracowników wydawała się pozostałym gościom tym bardziej zaskakująca.

W tej uroczystości prezydent USA nie uczestniczył. Kremlew utrzymuje długotrwałe relacje z rosyjskimi władzami: na kilka dni przed ślubem wchodził w skład delegacji towarzyszącej Putinowi podczas wizyty w Chinach, wcześniej otrzymał od Putina Order Przyjaźni, a Ukraina nałożyła na niego sankcje z powodu powiązań z prezydentem Rosji.

FOT. BRENDAN SMIALOWSKI/AFP/EAST NEWS

Para nie widzi nic dziwnego w tym, że część ich wesela opłacił rosyjski oligarcha

LITWA

Myśliwce NATO zestrzeliły drona nad terytorium Litwy

oprac. Anna Nagel

Myśliwce NATO zestrzeliły drona, który wtargnął w przestrzeń powietrzną Litwy nad wschód od Kowna - poinformowało we wtorek po północy Narodowe Centrum Zarządzania Kryzysowego.

– Bezzałogowiec prawdopodobnie przedostał się na Litwę od strony Białorusi – podała agencja BNS. Początkowo po wykryciu drona przez radary ogłoszono alert o możliwym zagrożeniu powietrznym w rejonie Wilna, Trok oraz Kowna.

Prezydent Litwy Gitanas Nauseda podziękował personelowi NATO za szybką reakcję. – Wraz z zintensyfikowaniem przez Rosję agresji przeciwko Ukrainie taka gotowość jest kluczowa dla naszego regionu. Wspólnie z naszymi sojusznikami Litwa będzie bronić swojej przestrzeni powietrznej – oświadczył litewski lider na portalu X.

Jak przekazało litewskim mediom kierownictwo Narodowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (NKVC), dron został zestrzelony nad obszarami wiejskimi.

Wspólne działania

Minister obrony Litwy Robertas Kaunas poinformował we wtorek, że wraz z szefem MON Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem uzgodnił wspólne działania i mobilizację sił w celu wyjaśnienia okoliczności najnowszych incydentów z udziałem dronów w obu krajach.

– W nocy skontaktowałem się z ministrem obrony Polski, skontaktowaliśmy się natychmiast po incydencie – powiedział Kaunas litewskiej telewizji publicznej LRT.

FOT. PAP/PAWEŁ SUPERNAK

Szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz spotkał się we wtorek z ministrem obrony Włoch

– Uzgodniliśmy, że wspólnie wyjaśnimy okoliczności, skoncentrujemy siły, aby ustalić wszystkie szczegóły – dodał.

Kaunas ocenił, że najnowszy incydent pokazuje, iż wojna Rosji przeciwko Ukrainie pozostaje intensywna i ma szeroki zasięg, mimo że działania wojenne toczą się w odległości ponad 1 tys. km od Litwy. – Niechęć Rosji do podjęcia negocjacji pokojowych wpływa na bezpieczeństwo również naszego regionu Morza Bałtyckiego – podkreślił.

Włoskie myśliwce w służbie NATO

Do incydentu odniósł się, po spotkaniu w Warszawie z włoskim ministrem obrony Guido Crosettą,szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz.

– Dziś w nocy włoskie myśliwce operujące nad terytorium Litwy zestrzeliły rosyjskiego drona. O tym zostaliśmy poinformowani przez naszych litewskich kolegów – powiedział Kosiniak-Kamysz.

Zaznaczył, że był w nocy w kontakcie z ministrem obrony Litwy i była wówczas informacja, że to myśliwce NATO zestrzeliły rosyjskiego drona.

– Doprecyzujemy tę informację, to były myśliwce włoskie, piloci włoscy, w służbie NATO, działający w ramach misji Air Policing nad państwami bałtyckimi – powiedział Kosiniak-Kamysz.

Podkreślił, że jest to „wyraz praktycznej solidarności sojuszniczej, ochrona flanki wschodniej przez naszych sojuszników” oraz jest to „również ochrona Polski”.

Agencja BNS przypomniała, że od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę na Litwie kilkakrotnie publikowano ostrzeżenia o możliwym zagrożeniu z powietrza, jednak po raz pierwszy dron nad terytorium kraju został zestrzelony. **PAP**

BUDAPESZT

Węgierska rewolucja obyczajowa. Rząd zmienia przepisy anty-LGBT+

oprac. Robert Szulc

Rząd przedstawił w poniedziałek projekt ustawy uchylającej przepisy wprowadzone za rządów premiera Viktora Orbana, które zakazywały „promowania” homoseksualizmu wśród nieletnich.

Przedstawiony przez gabinet Petera Magyara projekt nowelizuje wprowadzoną w 2021 roku przez rząd Orbana ustawę i stanowi, jak zauważa agencja AFP, pierwszy wyraźny sygnał zmiany polityki w zakresie praw osób LGBT+ na Węgrzech.

Ustawa z 2021 roku wprowadziła zakaz udostępniania osobom poniżej 18. roku życia treści - jak to określono - promujących tzw. tranzycję i homoseksualizm, i była następnie wykorzystywana do zakazywania organizacji marszów równości (Pride).

W kwietniu br. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że ustawa ta narusza prawo unijne.

Nowy projekt wprowadza przepisy zakazujące publikacji treści, które mogłyby „poważnie zaszkodzić fizycznemu, intelektualnemu, emocjonalnemu lub moralnemu rozwojowi dziecka”. Zdaniem węgierskiego rządu zasady te będą miały zastosowanie „niezależnie od orientacji seksualnej”, co pozwoli na ich dostosowanie do unijnych standardów.

W sobotę Magyar zasygnalizował, że rząd rozważa nowelizację ustawy z 2020 roku, która ogranicza prawo do adopcji wyłącznie do małżeństw i uniemożliwia adopcję dzieci przez pary jednopłciowe. **PAP**

HOLANDIA

Chaos na kolei. Władze podejrzewają sabotaż

oprac. Anna Nagel

Poważne zakłócenia objęły we wtorek holenderską kolej. Zdaniem zarządcy infrastruktury ProRail to prawdopodobnie wynik sabotażu.

Zakłócenia rozpoczęły się około godz. 5.30. Według ProRail problemy z systemami bezpieczeństwa stwierdzono w co najmniej 20 miejscach. Najbardziej dotknięte zostały połączenia między Utrechtem, położonym w środkowej części kraju, a jego częścią północną i wschodnią, jednak skutki awarii odczuwalne są w całej Holandii.

Zarządca infrastruktury poinformował, że na torach znaleziono umieszczone tam celowo materiały. W późniejszym komunikacie sprecyzowano, że do szyn przymocowano rury.

Wywołane zakłócenia w działaniu systemów bezpieczeństwa sprawiły, że nie dawało się ustalić, czy na danym odcinku znajduje się pociąg, a sygnalizacja automatycznie zmieniała się na czerwone światło. Na części tras pociągi mogą poruszać się jedynie z niewielką prędkością.

ProRail poinformował, że pracownicy muszą sprawdzać całe odcinki torów, ponieważ wiadomo, na jakich trasach wystąpiły awarie, ale nieznane są wszystkie dokładne miejsca ingerencji.

Na razie nie wiadomo, kto odpowiada za incydent. Nie potwierdzono również, czy akcja ma związek z obchodzonym we wtorek w Hadze Prinsjesdag (Dniem Księcia), w którym rząd przedstawia założenia budżetu państwa na kolejny rok. **PAP**

eprasa.pl 19377172e9

PROGRAMOWO

G. 20:05

Barwy szczęścia

TVP 2

Kryzys w relacji Marcina i Renaty pogłębia się. Po kolejnej kłótni Kodur śledzi ją, co skutkuje policyjnym zatrzymaniem dilera, a ona sama niemal trafia do aresztu. Uczucie łączące Olę i Justina ponownie przybiera na sile. Skotnicki spotyka się z Kępskim, zdeterminowany do wejścia w otwarty konflikt z Karoliną. Z kolei Aldona i Borys nieustannie niepokoją się o przyszłość Romeo. Boją się, że zakochany Włoch nie zda egzaminu dojrzałości. W zaistniałej sytuacji Grzelakowie postanawiają przedstawić chłopakowi konkretną propozycję.

G. 20:15

Na Wspólnej

TVN

Greg wciąż wypomina żonie stłuczkę i wydane pieniądze. Ich córka Jagoda namawia mamę, aby była niezależna. Ewelina prosi o pomoc Weronikę. Pomysł rozjusza Grega, a efekty są dla Kalskiej opłakane. Igor zawozi córkę na odwyk. Agnieszka spotyka się z Tworkowskim, bratem jej podopiecznego. „Żaba" prosi, by Tomek pracował w służbie zieleni. Olszewska zgadza się, ale jest pełna obaw – widząc to, Hebel obiecuje mieć Tomka na oku.

Lalka

PREMIERA

Netflix

16 września w serwisie Netflix zadebiutuje produkcja, która w ostatnich miesiącach była tematem numer jeden. Mowa o współczesnej reinterpretacji polskiej klasyki literackiej, czyli „Lalce", społeczno-obyczajowej powieści Bolesława Prusa w reżyserii Pawła Maślony. Historia, choć inaczej zagrana i przedstawiona, jest ta sama – napędzany ambicją Stanisław dąży do awansu społecznego, a jego obsesyjne zauroczenie Izabelą staje się bramą do świata, który chce zdobyć. Izabela próbuje wymknąć się ciasnym ramom arystokratycznego porządku i określić swoje miejsce w przeobrażającym się świecie. Ogarniające ich uczucie rozpięte jest między przepaścią klasową, obsesją, pragnieniem wolności i uwodzącą potęgą bogactwa. W nowej adaptacji w główne role wciela się Tomasz Schuchardt (Stanisław Wokulski) oraz Sandra Drzymalska jako Izabela Łęcka. Na ekranie zobaczymy również Dariusza Chojnackiego jako Ignacego Rzeckiego, Magdalenę Cielecką która występuje jako Kazimiera Wąsowska, Jacka Braciaka w roli Tomasza Łęckiego, Julię Wyszyńską wcielającą się w postać Florentyny, Małgorzatę Hajewską-Krzysztofik jako prezesową Zasławską oraz Mateusza Króla jako Juliana Ochockiego.

G. 16:50

Szpital św. Anny

TVN

Ratownicy otrzymują wezwanie do nieprzytomnej kobiety znalezionej na przystanku. Pacjentka w ciężkim stanie i z objawami hipotermii trafia do szpitala, gdzie jej przypadek przejmuje dr Maciej Bilewicz. Wciąż nie wiadomo, jak znalazła się na mrozie. Placówka przechodzi audyt. Na SOR trafia kobieta z pękniętą kością biodrową, wymagająca operacji. Inspekcja ujawnia także braki kadrowe na ortopedii. Łukasz Wroński otrzymuje propozycję zatrudnienia nowego lekarza.

G. 16:55

Gliniarze Śląsk

Polsat

Młoda matka mdleje podczas spaceru. Gdy odzyskuje przytomność, leży we własnym łóżku, ale nigdzie nie ma jej niemowlęcia. Detektywi rozpoczynają dramatyczną walkę z czasem, próbując ustalić, kto stoi za porwaniem. Na jaw wychodzą mroczne tajemnice rodziny, w których główną rolę odgrywa mąż kobiety... Podczas treningu Piter poznaje Dominikę. Seksowną, wygadaną i otwartą na nowe znajomości. Nie spodziewa się, że ich spotkanie nie było przypadkowe.

G. 20:30

Felicita

TVP 1

Wieść o domu Giulii rozchodzi się błyskawicznie. Oliwia bierze udział w proteście, a demonstracja szybko wymyka się spod kontroli i Oliwia upada w tłumie. Zośka prowadzi sesję z pacjentem, nieświadoma tego, co się dzieje. Oliwia i jej przyjaciele trafiają na komisariat. Zośka dowiaduje się o wszystkim w panice rusza po córkę. Na posterunku kontrolę przejmuje Ewka, wyciągając wszystkich. Śledztwo w sprawie domu trwa. Zośka odwiedza firmę Kamila i pyta Piotra o nieruchomość. Wspólnik udaje zaskoczonego, a Zośka żąda przeszukania dokumentów. Planuje wizytę u rodziców Kamila, ale w ostatniej chwili rezygnuje. Oliwia wraca do wspomnień z dzieciństwa. W starym liście, który jako dziecko napisała do siebie w przyszłości, znajduje marzenie o domku na drzewie. Przyznaje matce, że widok domku Nico bardzo ją zabolał.

eprasa.pl 19377172e9

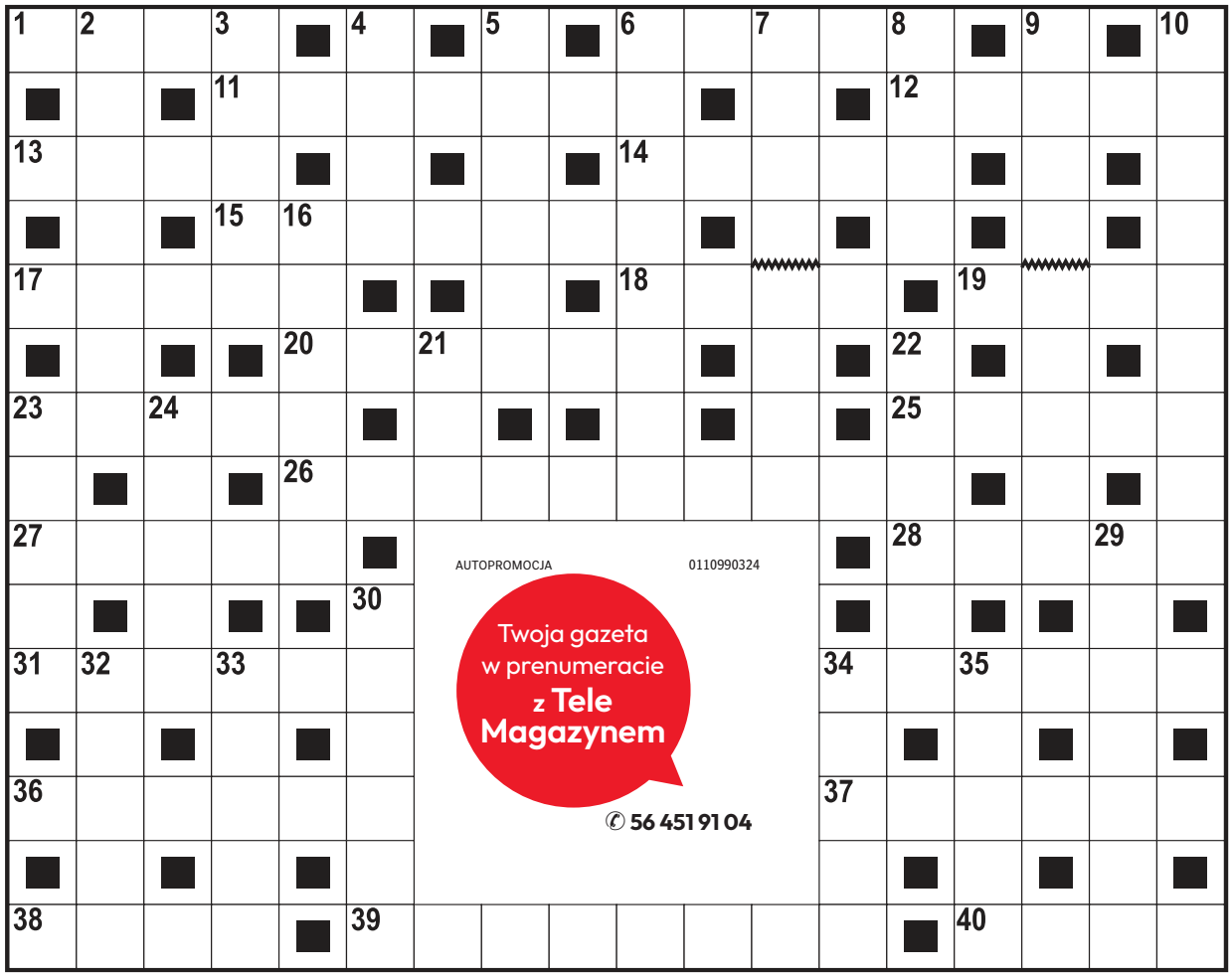
KRZYŻÓWKA NR 143

Poziomo:

1) pocisk do broni myśliwskiej,
6) był nim Jurand ze Spychowa,
11) zakonnicy żyjący na odludziu,
12) eksperyment w laboratorium,
13) cichy głos morza,
14) rzymska pieśń żałobna,
15) prośba na piśmie, petycja,
17) zjazd dostojników kościelnych,
18) dawna włoska moneta,
19) świadoma część osobowości,
20) polski trunek przypominający brandy,
23) surowiec na tradycyjnego chochoła,
25) miękka, elastyczna skóra,
26) organizacja działająca na rzecz ochrony przyrody,
27) czasem głęboko skrywana,
28) najgrubszy palec u ręki,
31) potajemne porozumienie kilku osób,
34) Artur, dziennikarz i artysta kabaretowy,
36) gruby sznur skręcony z włókna,
37) pośredniczy w transakcji handlowej,
38) bez niego żołnierz jest bezbronny,
39) „… z celulozy”, powieść Igora Newerlego,
40) zarzucana przez rybaka.

Pionowo:

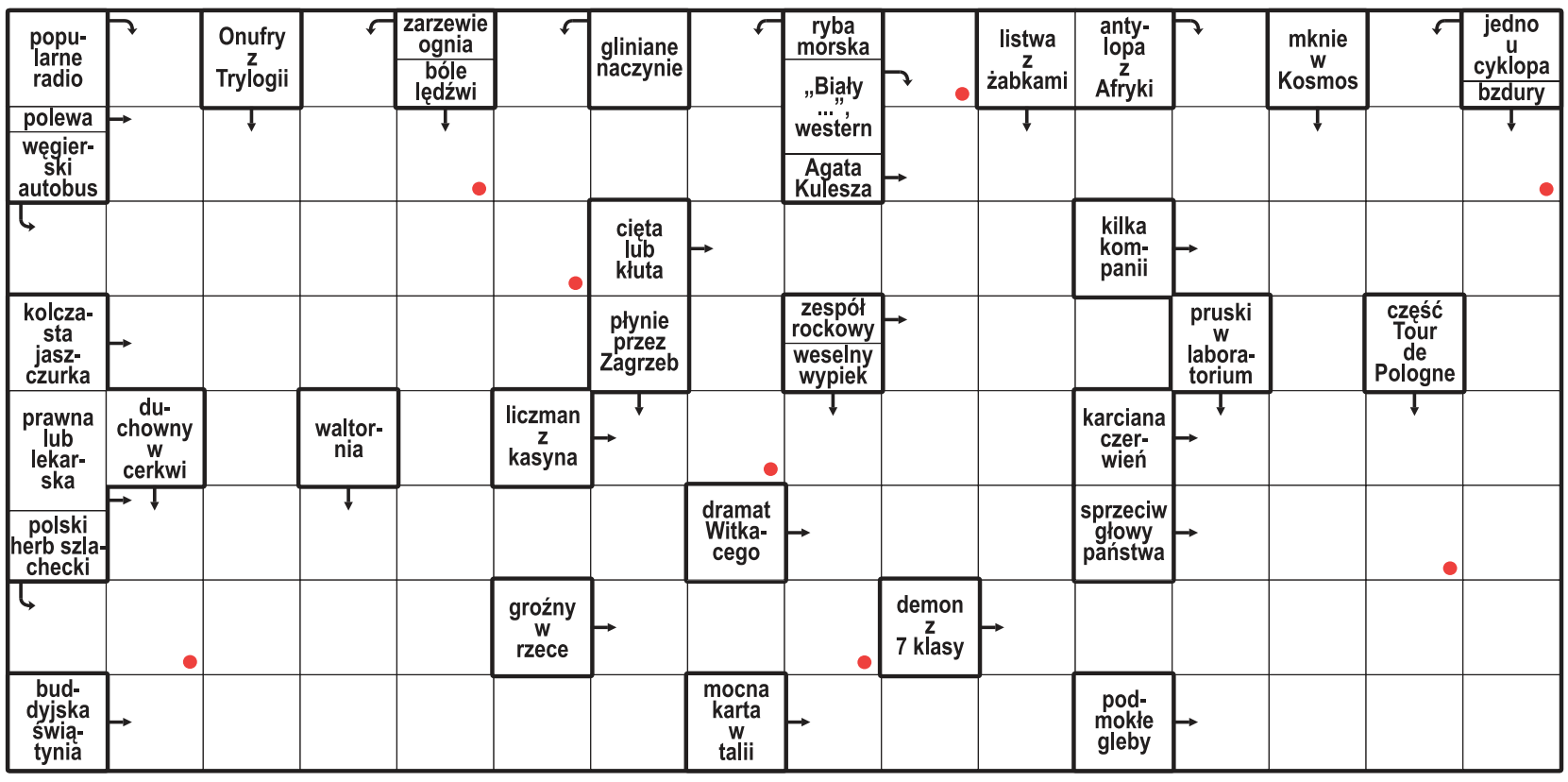
2) wskazany podczas gry w szachy,
3) w osadzie wioślarskiej nadaje je sternik,
4) jeden z modeli Kia,
5) obyczaj w noc świętojańską,
6) lampa obrazowa w telewizorze,
7) obraz olejny Leonarda da Vinci,
8) gruszka pod drzewem,
9) potocznie o Sztabie Generalnym,
10) Akira Kurosawa lub Toshiro Mifune,
16) męstwo wykazane na polu walki,
21) biblijny budowniczy arki,
22) rodzaj mocnej ciupagi w ekwipunku taternika,
23) Indianin z Ameryki Północnej,
24) chroniony kuzyn żyrafy,
29) czterostrunowa gitara hawajska,
30) odgłos nienaoliwionych zawiasów,
32) … Adamczyk, aktor z filmu „Lejdis”,
33) … prawa na Dzikim Zachodzie to szeryf,
34) zapachowy składnik perfum,
35) miętowy cukierek w rulonie.

ROZWIĄZANIE NR 142

P	■	O	■	J	A	Z	D	A	K	O	N	N	A	■	Z	■	B		
R	A	B	K	A	■	A	■	I	■	■	O	■	W	I	A	R	A		
Y	■	S	■	G	A	L	A	N	T	E	R	I	A	■	K	■	L		
M	I	A	N	O	■	E	■	■	U	■	M	■	N	U	R	E	K		
A	■	D	■	D	■	T	A	C	Z	K	A	■	S	■	E	■	O		
S	Z	A	R	A	B	A	N	■	■	A	N	D	E	R	S	E	N		
■	B	■	A	■	A	■	D	W	Ó	R	■	Z	■	A	■	P	■		
D	I	A	M	E	N	T	Y	■	■	D	Z	I	Ę	C	I	O	Ł		
■	Ó	■	P	■	I							Ó	■	J	■	K	■		
T	R	Z	A	S	K							B	I	E	D	A	K		
U	■	A	■	A	■							■	N	■	R	■	A		
Ł	A	B	Ę	D	Ź							O	S	Z	U	S	T		
A	■	A	■	Z	■							■	E	■	Ż	■	R		
C	E	W	K	A	■							■	K	O	B	Z	A		
Z	■	A	■	K	O	L	A	B	O	R	A	N	T	■	A	■	N		

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

Litery z pól oznaczonych kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

ROZWIĄZANIE: KLASZTOR.

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)
Emocje będą silniejsze niż zwykle. Horoskop dzienny radzi posłuchać serca, lecz nie zapominać o rozsądku.

Ryby (19.02 - 20.03)
Inspiracja przyjdzie niespodziewanie. Horoskop na dziś sugeruje dać sobie szansę na ciekawą zmianę.

Baran (21.03 - 19.04)
Konsekwencja przyniesie efekty. Horoskop dzienny na środę podpowiada, by nie rezygnować z planów.

Byk (20.04 - 20.05)
Dziś sprzyja Ci szczęście. Horoskop dzienny to wskazówka, by odważyć się na coś nowego.

Bliźnięta (21.05 - 21.06)
Tajemnicza sytuacja wreszcie się wyjaśni. Horoskop na dziś podpowiada, by zaufać swojemu przeczuciu.

Rak (22.06 - 22.07)
Nie próbuj zadowolić wszystkich. Horoskop dzienny na środę radzi odbyć szczerą rozmowę.

Lew (23.07 - 22.08)
Uporządkujesz sprawy odkładane od dawna. Horoskop dzienny wróży, że wieczorem czeka Cię relaks.

Panna (23.08 - 22.09)
Twoja pewność siebie przyciągnie uwagę. Horoskop na dziś radzi wykorzystać czas na działanie.

Waga (23.09 - 22.10)
Potrzebujesz spokoju. Horoskop dzienny na środę zapowiada, że bliska osoba okaże Ci wsparcie i zrozumienie.

Skorpion (23.10 - 21.11)
Nowa wiadomość poprawi Ci humor. Horoskop dzienny radzi postawić na pomysłowość i unikać chaosu.

Strzelec (22.11 - 21.12)
Czeka Cię miła niespodzianka. Horoskop na dziś podpowiada, by znaleźć chwilę tylko dla siebie.

Koziorożec (22.12 - 19.01)
Działaj odważnie, lecz spokojnie. Horoskop dzienny na środę wróży, że spokojna rozmowa wiele wyjaśni.

eprasa.pl 19377172e9

STRONA ZDROWIA

• **Za tydzień:** Zawał serca - objawy, leczenie, zapobieganie i powikłania. Co robić, gdy liczy się każda minuta?

PROFILAKTYKA

Nie tylko koronawirus, grypa i RSV. Tych 7 wirusów jest już w obiegu. Nie poddawaj się bez walki

Przestrzeganie zasad higieny, unikanie bliskiego kontaktu z chorymi osobami i szczepionki to kilka ze sposobów, które możesz zrobić, aby ograniczyć ryzyko zachorowania

G. Fedyk, A. Kamińska/PAP

Mimo że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w maju 2023 roku ogłosiła koniec pandemii koronawirusa, to SARS-CoV-2 (w tym niebezpieczny FLiRT) wciąż pozostaje w obiegu. To niejedyny wirus, który należy znać. Sezon na infekcje zbliża się wielkimi krokami, a poza COVID-19 i grypą możesz zachorować na inne choroby. Oto 7 wirusów, które atakują:

FOT. 123RF

Grypa, koronawirus i inne wirusy mogą być groźne dla twojego zdrowia. Przez to, że rozprzestrzeniają się w podobny sposób, możesz próbować się przed nimi chronić

Covid-19

Covid-19 to choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. W Polsce ludzie najczęściej chorują na wariant Omikron, w którego obrębie wyróżnia się podwarianty, m.in. Kraken (podwariant Omikron XBB.1.5); Pirola (podwariant Omikron BA.2.86); Eris (podwariant Omikron EG.5.1).

Objawy charakterystyczne dla Covid-19, to: katar, kichanie, ból głowy, ból gardła, zmęczenie, zaburzenia węchu i smaku.

Grypa

Grypa to jedna z najpowszechniejszych infekcji dróg oddechowych. Szczyt zachorowań przypada zazwyczaj na zimowe miesiące roku. Wirus grypy bardzo szybko mutuje, przez co przechorowanie daje krótkotrwałą odporność.

Do objawów grypy należą: nagła wysoka temperatura, bóle mięśni, uczucie zmęczenia lub wyczerpania, suchy kaszel, ból gardła, ból głowy, trudności z zasypianiem, brak apetytu.

Nudności i wymioty nie są częstymi objawami u dorosłych, ale czasami występują u dzieci. Większość objawów ustępuje po 1 do 2 tygodni od ich wystąpienia, ale suchy kaszel i ogólne zmęczenie mogą utrzymywać się przez kilka kolejnych tygodni.

Wirus RSV

Wirus RSV należy do rodziny paramyxowirusów. Zwykle powoduje objawy podobne do przeziębienia. Tak jak w przypadku innych wirusów oddechowych, do zakażenia dochodzi drogą kropelkową poprzez bliski kontakt z osobą zakażoną. Okres inkubacji wirusa RSV wynosi od 2 do 8 dni. Jest szczególnie niebezpieczny u dzieci i osób starszych.

Charakterystyczne objawy RSV to: gorączka, kaszel, kichanie, katar, szybsze oddychanie, trudności z karmieniem lub jedzeniem, głośny oddech (świszczący oddech), drażliwość, ból gardła, ból głowy, mniejszy apetyt.

Ze względu na podobne objawy bez testów nie da się odróżnić RSV od innych wirusów.

Adenowirus

Adenowirusy to powszechne wirusy. Zazwyczaj powodują łagodne objawy przeziębienia, na które co roku zapada wiele osób. Mogą też powodować zapalenie spojówek. Symptomy pojawiają się od 2 do 14 dni po początkowej ekspozycji.

Objawy zakażenia adenowirusem to: kaszel, ból gardła, biegunka, uczucie piasku pod powiekami i łzawienie oczu. W przypadku zdrowego układu odpornościowego objawy są zwykle łagodne i szybko mijają.

Paragrypa

Paragrypa (grypa rzekoma) odnosi się do grupy wirusów zwanych ludzkimi wirusami paragrypy (HPIV). Powodują one infekcję górnych lub dolnych dróg oddechowych.

Objawy paragrypy często są podobne do objawów przeziębienia. Gdy przypadki są łagodne, wirusy mogą zostać błędnie zdiagnozowane. Osoby z osłabionym układem odpornościowym są zagrożone rozwojem zagrażającej życiu infekcji lub powikłań.

Rinowirus (HRV)

Ludzkie rinowirusy (HRV) są wysoce zaraźliwe i są najczęstszą przyczyną przeziębienia. Rzadko prowadzą do poważnych konsekwencji zdrowotnych. Objawy zakażenia rinowirusem obejmują: kaszel, kichanie, katar, zatkanie nosa, ból gardła, ból głowy, bóle ciała, gorączkę.

Dzieci najczęściej roznoszą infekcje, to są swego rodzaju rodzinni bioterroryści. Najwyższa liczba zakażeń występuje wśród dzieci i młodzieży do 14. roku życia
DR IRENA MAŁECKA

Metapneumowirus

Ludzki metapneumowirus, określany też jako hMPV, to wirus atakujący drogi oddechowe. Należy do tej samej rodziny co wirus RSV. Jest on obecnie uważany za drugą lub trzecią główną przyczynę wirusowych infekcji dolnych dróg oddechowych i wirusowego zapalenia płuc u dzieci wymagających pomocy medycznej.

Typowe objawy hMPV to: kaszel, gorączka, przekrwienie błony śluzowej nosa, ból gardła. Mogą wystąpić też poważniejsze symptomy, obejmujące dolne drogi oddechowe, takie jak: krup, zapalenie oskrzelików, zapalenie płuc, zaostrzenie astmy.

Dzieci najczęściej chorują i przenoszą infekcje

Sezon zachorowań na infekcje dróg oddechowych trwa zwykle od października do kwietnia. Specjaliści wskazują, że najmłodsi odgrywają kluczową rolę w transmisji zakażeń w społeczeństwie.

- Dzieci najczęściej roznoszą infekcje, to są swego rodzaju rodzinni bioterroryści – mówi dr Ilona Małecka z Katedry i Zakładu Profilaktyki Zdrowotnej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Najbardziej widoczne jest to w przypadku grypy sezonowej. Najwyższa liczba zakażeń występuje wśród dzieci i młodzieży do 14. roku życia. Dane pokazują również, że hospitalizacje z powodu grypy niemal równie często dotyczą dzieci do 5. roku życia, jak i osób po 65. roku życia.

Seniorzy ponoszą największe koszty zakażeń

Eksperci zwracają uwagę, że zagrożenie związane z infekcjami układu oddechowego rośnie wraz z wiekiem. Dotyczy to szczególnie zakażeń wirusem RSV, które coraz częściej są postrzegane jako poważny problem zdrowotny wśród osób starszych – wskazuje prof. Adam Antczak, przewodniczący Rady Naukowej Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Chorób Infekcyjnych.

Jak podkreśla ekspert, w grupie osób w wieku 65-74 lata ryzyko hospitalizacji jest niemal dwukrotnie wyższe niż wśród osób między 18. a 49. rokiem życia. W przypadku osób po 75. roku życia jest ono już trzykrotnie wyższe. Podobne zależności dotyczą inwazyjnej choroby pneumokokowej, która występuje przez cały rok i może prowadzić do bardzo ciężkich powikłań.

Mimo że szczepienia przeciw grypie są w Polsce zalecane od 6. miesiąca życia i bezpłatne dla osób do 18. roku życia, poziom ich wykorzystania pozostaje niski. Według danych Centrum e-Zdrowia w sezonie 2025/2026 zaszczepiono jedynie 97 tys. dzieci do 4. roku życia, 100 tys. dzieci w wieku 5-9 lat, 63 tys. osób w wieku 10-14 lat oraz 42 tys. nastolatków w wieku 15-19 lat.

eprasa.pl 19377172e9

SANATORIA

„Wracam do domu z nową energią". Najlepsze sanatoria w lasach i puszczach

Stworzyłem aktualny ranking najlepszych polskich sanatoriów w lasach i puszczach, oparty na opiniach samych kuracjuszy

Emil Hoff

Późne lato i wczesna jesień to doskonały czas na turnus w sanatorium. Tym razem wybrałem dla was najlepsze polskie sanatoria na NFZ w lasach, w sam raz na relaks i wzmocnienie zdrowia przed nadchodzącą jesienią.

Czemu w lasach? Leśne sanatoria mają wiele walorów:

Powietrze pełne jest olejków eterycznych i fitoncydów, które niszczą bakterie, grzyby i wirusy. To jak naturalna inhalacja, która zabezpieczy was przed przeziębieniem.

Jeśli pogoda dopisze i znowu nadejdą upały, w lasach otaczających uzdrowiska możecie znaleźć cień i wytchnienie. Lasy to oczywiście także doskonałe miejsca na relaksujące spacery, kojące nerwy i przynoszące ulgę oczom. W dodatku, jeśli wasz turnus wypadnie bliżej października, w czasie leśnych spacerów będziecie mogli podziwiać piękne, kolorowe liście.

By sprawdzić, które polskie sanatoria w lasach są najlepsze, musiałem najpierw dokonać wyboru. Wyszukałem uzdrowiska słynące z tego, że otaczają je wyjątkowo bujne, malownicze lasy i puszcze.

Pominąłem Augustów i Gołdap, bo pojawiły się już w moim zestawieniu najlepszych sanatoriów nad jeziorami, a także Krynicę-Zdrój, Świeradów-Zdrój i Żegiestów-Zdrój, bo pojawiają się w rankingu najlepszych sanatoriów w górach.

Do rankingu najlepszych sanatoriów w lasach i puszczach wybrałem 7 miejscowości:

- Wieniec-Zdrój w woj. kujawsko-pomorskim otaczają piękne lasy sosnowe.
- Muszyna w woj. małopolskim sąsiaduje z Popradzkim Parkiem Krajobrazowym, czekają tu na was wzgórza Beskidu Sądeckiego, porośnięte lasami bukowymi i jodłowymi, i słynne ogrody.
- Wapienne w woj. małopolskim to najmniejsze polskie uzdrowisko, częściowo położone na terenie Magurskiego Parku Narodowego, w pobliżu Puszczy Karpackiej.
- Konstancin-Jeziorna to jedyne uzdrowisko na Mazowszu; otaczają je sosnowe Lasy Chojnowsko-Słomczyńskie i Las Kabacki.
- Nałęczów w woj. lubelskim leży blisko Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, w okolicy nie brakuje pięknych grądów i łęgów, są też malownicze wąwozy.
- Rymanów-Zdrój na Podkarpaciu, w Beskidzie Niskim, otaczają górskie lasy bukowo-jodłowe.

Przełom lata i jesieni to jeden z najlepszych momentów na wyjazd do uzdrowiska. Temperatury są łagodniejsze, upały zelżały, a spacery po parkach zdrojowych, górskich szlakach i promenadach stają się cudowne.

Jak powstał ranking?

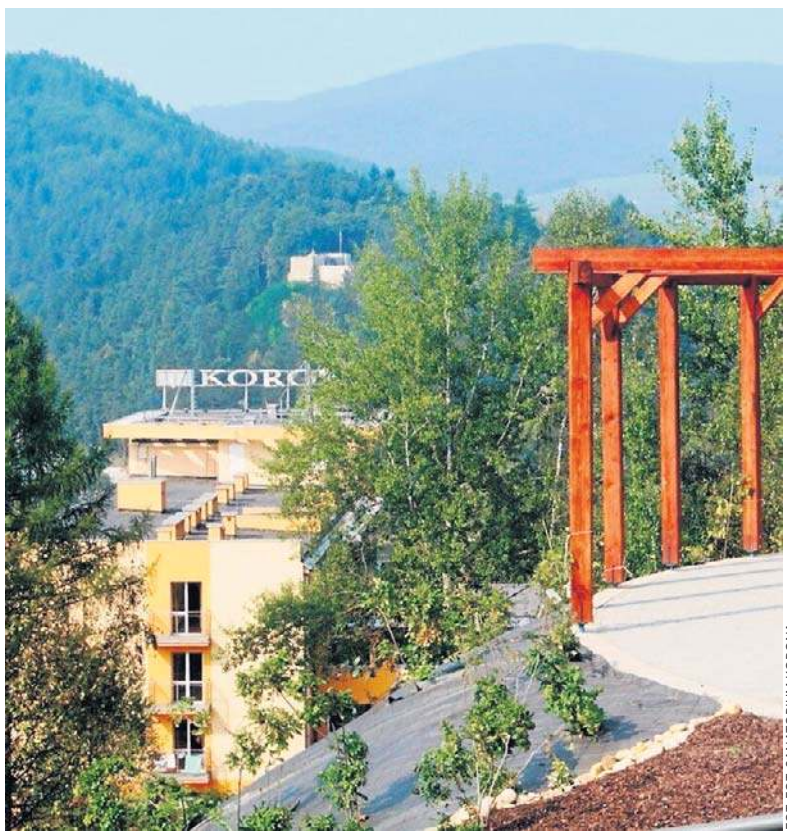
Kiedy już wybrałem miejscowości do swojego rankingu, sprawdziłem w oficjalnej bazie, które działające w nich sanatoria świadczą usługi w zakresie leczenia uzdrowiskowego w ramach współpracy z NFZ. Zidentyfikowałem 14 sanatoriów.

Następnie sprawdziłem, które z sanatoriów z mojej listy cieszą się najlepszymi opiniami kuracjuszy. Wykorzystałem do tego opinie Google. To miejsce, w którym każdy może napisać recenzję dowolnego obiektu, także – jeśli chce – anonimowo, nie trzeba więc się krygować ani przymilać. Recenzje sanatoriów mogą być w pełni szczere. Ich autorzy oceniają najczęściej jakość zakwaterowania, zabiegów, wyżywienia, profesjonalizm kadry, oferowane dodatkowe atrakcje i ogólną atmosferę.

Każde z sanatoriów w moim rankingu dostało punktację. Przemnożyłem średnią ocen w opiniach Google przez liczbę recenzji, tak by premiować sanatoria z dobrymi opiniami, ale też popularne, ocenione przez jak najwięcej osób. Im więcej zadowolonych recenzentów, tym bardziej wiarygodna średnia ocen. Sanatoria ze średnią poniżej 4,0 dostawały karę: minus 400 punktów.

Ostatecznie do mojego rankingu trafiło 8 najlepszych sanatoriów leśnych w Polsce, z wynikiem powyżej 400 pkt. Cztery z nich uzyskały wynik ponad 1000 punktów.

W Polsce działa kilkaset ośrodków uzdrowiskowych, ale tylko część z nich specjalizuje się w schorzeniach narządu ruchu i kręgosłupa. Leczenie uzdrowiskowe łączy rehabilitację, fizjoterapię i naturalne źródła.

FOT. FOT. SANATORIUM KORONA,

Możecie tam spędzić niezapomniany turnus na przełomie lata i jesieni, przesycony zapachem żywicy, wśród cudownych kolorów

STYL ŻYCIA

Jak uniknąć demencji? 6 prostych sposobów do stosowania na co dzień

Oprac. Ola Głowacka

Demencja nie rozwija się z dnia na dzień. Badania dowodzą, że na zdrowie mózgu wpływają codzienne nawyki, a część przypadków otępienia można opóźnić lub nawet im zapobiec dzięki zmianie stylu życia.

Jedną z osób zwracających uwagę na rolę codziennych nawyków jest dr Eva Feldman, profesor neurologii w Michigan Medicine i University of Michigan, specjalizująca się w chorobach układu nerwowego. W rozmowie cytowanej przez „The New York Times" wskazała sześć prostych działań, które mogą wspierać zdrowie mózgu i zmniejszać ryzyko pogorszenia funkcji poznawczych wraz z wiekiem.

Używaj zatyczek do uszu

Jedna z najważniejszych rad dr Feldman dotyczy ochrony słuchu. Jak podkreśla neurolog, utrata słuchu wiąże się ze zwiększonym ryzykiem demencji. Naukowcy przypuszczają, że może mieć to związek z bliskością obszarów mózgu odpowiedzialnych za odbieranie dźwięków i pamięć. Inna hipoteza wskazuje, że osoby niedosłyszące częściej wycofują się z życia społecznego, a mniejsza liczba kontaktów z ludźmi może przyspieszać pogorszenie funkcji poznawczych.

Ekspertka zaleca używanie zatyczek do uszu lub ochronników słuchu podczas pracy w hałaśliwym otoczeniu, na przykład przy koszeniu trawnika. Radzi również kontrolować słuch przynajmniej raz na trzy lata.

Nie spędzaj dnia na siedząco

Regularny ruch jest jednym z najlepiej udokumentowanych sposobów dbania o mózg. Ćwiczenia poprawiają ukrwienie mózgu i zwiększają dopływ tlenu do komórek nerwowych. Co ważne, nie muszą to być wyczerpujące treningi. Korzyści mogą przynieść nawet codzienne spacery, rozciąganie czy lekkie ćwiczenia wykonywane regularnie.

Dr Feldman zwraca uwagę, że liczy się nie tylko aktywność, ale także ograniczenie czasu spędzanego w pozycji siedzącej. Długotrwałe siedzenie jest uznawane za jeden z czynników niekorzystnie wpływających na zdrowie.

Używaj stołka zamiast fotela

W artykule przywołano również opinię dr. Kevina Bickarta z University of California w Los Angeles, który od lat zachęca swoich pacjentów do korzystania ze stołków zamiast miękkich foteli czy wygodnych krzeseł. Taki sposób siedzenia wymaga większego zaangażowania mięśni i pomaga utrzymywać bardziej aktywną postawę.

Czyść i lecz zęby

Zdrowie jamy ustnej ma większe znaczenie dla mózgu, niż wiele osób przypuszcza. Dr Feldman przypomina, że infekcje w obrębie jamy ustnej mogą rozprzestrzeniać się na sąsiednie tkanki i prowadzić do poważnych powikłań zdrowotnych. Badania wykazały również związek między chorobami dziąseł a zwiększonym ryzykiem demencji.

Dlatego neurologowie zalecają regularne szczotkowanie zębów, codzienne używanie nici dentystycznej oraz wizyty kontrolne u dentysty co najmniej raz w roku.

Spotykaj się z innymi ludźmi

Mózg potrzebuje nie tylko aktywności fizycznej, ale także kontaktów z innymi ludźmi. Jak zwraca uwagę dr Jessica Choi, koordynatorka badań klinicznych w Duke University School of Medicine w Północnej Karolinie (USA), izolacja społeczna może sprzyjać depresji i przyspieszać pogarszanie funkcji poznawczych u seniorów. Eksperci zachęcają do uczestnictwa w klubach książki, zajęciach grupowych, spotkaniach sąsiedzkich czy innych aktywnościach pozwalających utrzymywać regularne relacje społeczne. Rozmowy, dyskusje i wspólne działania stanowią naturalny trening dla mózgu.

Chroń i ćwicz szyję

Choć niewiele osób kojarzy szyję z profilaktyką demencji, dr Feldman podkreśla, że to właśnie przez nią biegną naczynia dostarczające krew do mózgu. Urazy szyi mogą zaburzać przepływ krwi i ograniczać dopływ tlenu do komórek nerwowych.

Neurolog zaleca unikanie gwałtownych skrętów, szarpnięć oraz ryzykownych manipulacji szyją, które mogą prowadzić do urazów.

Wysypiaj się

Ostatnia rada dotyczy snu. Zdaniem dr Feldman odpowiednia ilość i jakość snu to jeden z filarów zdrowia mózgu. W czasie nocnego odpoczynku mózg utrwala wspomnienia, porządkuje informacje i usuwa produkty przemiany materii gromadzące się między komórkami nerwowymi.

Eksperci podkreślają, że przewlekłe niedosypianie może negatywnie wpływać na pamięć, koncentrację i zdolności poznawcze. Dlatego regularny, dobrej jakości sen warto traktować jako element profilaktyki demencji.

eprasa.pl 19377172e9

PYTANIA I ODPOWIEDZI SPECJALIŚCI ODPOWIADAJĄ NA NURTUJĄCE WAS PYTANIA

Ręczniki

Nieodzowne po myciu i kąpieli. Kiedy są czyste, kiedy brudne, a kiedy trzeba je wyrzucić?

Dla wielu osób kąpiel czy prysznic to ulubiony moment dnia – czas relaksu i odświeżenia. Ale czy naprawdę pozostajesz czysty, jeśli kilka razy używasz tego samego ręcznika? Zapytaliśmy ekspertów, jak często należy prać ręczniki i co się stanie, jeżeli robimy to zbyt rzadko.

Jak często powinno się prać ręczniki?

Może ci się wydawać, że ręcznik pozostaje czysty nawet po kilku użyciach, ale w rzeczywistości stanowi on idealne środowisko dla rozwoju bakterii. Ręczniki pochłaniają wilgoć i długo pozostają mokre, co sprzyja namnażaniu się mikroorganizmów. Z tego względu ręczniki należy prać po trzech użyciach. Każdego dnia z twojego ciała złuszczają się miliony komórek skóry, a spora ich część trafia właśnie na ręcznik. Choć część z nich usuwasz pod prysznicem, reszta osadza się na tkaninie, co może być problematyczne dla twojej higieny.

Czasem warto zachować wzmożoną czujność

Aby zapobiec namnażaniu się bakterii, wysusz ręcznik po każdym użyciu i pierz go co najmniej co trzy użycia. Oznacza to pranie ręcznika dwa razy w tygodniu, jeżeli codziennie się kąpiesz. Jeżeli masz choroby skóry, chodzisz na siłownię lub basen, twój ręcznik powinien być prany po każdym użyciu. Regularne pranie wystarczy, aby ręczniki utrzymać w czystości.

Co się stanie, jeśli nie pierzesz ręczników?

Brudne, nieprane ręczniki mogą rozprzestrzeniać wirusy, grzyby i bakterie. Konsekwencje używania brudnego ręcznika obejmują podrażnioną skórę i możliwość rozprzestrzeniania się infekcji. Bakteria wywołująca zakażenia gronkowcem (MRSA) rozprzestrzenia się właśnie na ręcznikach i pościeli.

Pamiętaj!

Nigdy nie dziel się ręcznikiem z kimś, kogo nie znasz lub z kimś, kto jest chory. Użycie ręcznika o kilka razy więcej razy między praniami raczej nie będzie wielkim błędem, ale częstsze pranie sprawi, że ty i twoja skóra będziecie zdrowsi.

Jak poprawnie prać ręczniki

Wiesz już, że ręczniki należy prać co trzy użycia, ale jak prać ręczniki, aby były naprawdę czyste? Oto kilka wskazówek:

- Zawsze pozwól ręcznikom dobrze wyschnąć przed wrzuceniem ich do pralki. Nie wkładaj też mokrych ręczników bezpośrednio do kosza na pranie.
- Wybielacz nie jest konieczny do eliminacji zarazków.
- Stosuj odpowiednią ilość detergentu i zwracaj uwagę na temperaturę prania.
- Możesz dodać ocet do cyklu płukania, aby lepiej zdezynfekować ręczniki.
- Nie przeładowuj pralki. Zbyt dużo ręczników utrudnia ich dokładne wypranie.
- Dbaj o regularne czyszczenie pralki, aby wyeliminować bakterie. Możesz uruchomić cykl płukania z samym octem. Może to zabić niepożądanych gości w pralce.

FOT. FREEPIK

Jak często kupować nowe ręczniki?

To, jak długo posłuży ci ręcznik, zależy od jego jakości i tego, jak o niego dbasz. Pamiętaj, że bardzo tanie ręczniki mogą szybciej się strzępić, a używanie zbyt gorącej wody może również powodować szybsze niszczenie włókien. Zawsze czytaj etykietę produktu i postępuj zgodnie z instrukcjami prania. Jeśli ręczniki mają wilgotny lub stęchły zapach, spróbuj użyć ustawienia dezynfekcji w pralce. Możesz je też namoczyć w occie, aby usunąć nieprzyjemne zapachy. Przy odpowiedniej pielęgnacji ręcznik kąpielowy powinien służyć ci przez długi czas. Aby ręczniki były jak najczystsze, zawsze rozwieszaj je i pozwól im całkowicie wyschnąć między użyciami. **Gabriela Fedyk**

AUTOPROMOCJA

DROBNE

Praca

ZATRUDNIĘ

PRACOWNIKÓW budowlanych, fachowców, remonty, elewacje, stała praca, Toruń. 602-337-086

Zdrowie

STOMATOLOGIA

NAPRAWA Protez Wyszyńskiego 11A/61 tel. 56 645 45 72

Usługi

BUDOWLANO-REMONTOWE

BUDOWY i remonty, budowy domów. 608-071-593, Toruń i powiat

INSTALACYJNE

ELEKTRYK 24h. 600-16-15-17

KOMPUTEROWE

514-042-236. Informatyk z dojazdem.

AUTOREKLAMA

Kondolencje i nekrologi w Twojej gazecie przez Internetowe Biuro Ogłoszeń, bez wychodzenia z domu

Tutaj zlecisz ogłoszenie

ibo.polskapress.pl

AUTOPROMOCJA

ibo TWOJE DOMOWE BIURO OGŁOSZEŃ

Ogłoszenia drobne w Twojej gazecie zlecisz bez wychodzenia z domu przez Internetowe Biuro Ogłoszeń

ibo.polskapress.pl

REKLAMA 0011575763

PRYWATNA SPECJALISTYCZNA PRAKTYKA LEKARSKA

GABINET PSYCHIATRYCZNY

ARKADIUSZ SZMAŃDA

87-100 Toruń, ul. Stefana Srebrnego 1

rejestracja

tel. 56 62 10 811, 516 138 555

wizyty domowe 601 959 392

REKLAMA 0011575822

„ALPA"

Zakład i Dom Pogrzebowy

Nowa Główna Siedziba:
Toruń: ul. M. C. Skłodowskiej 41
ul. Podgórna 16
ul. Okólna 30
tel. 56/62-226-59
fax 56/66-11-239

CAŁĄ DOBĘ www.alpa.com.pl

- Transport ciała na terenie kraju i Europy;
- Załatwianie formalności pogrzebowych;
- Kremacje, ekshumacje;
- Odzież i dewocjonalia
- Wieńce i wiązanki
- Sprzedaż nagrobków;
- Możliwość wyboru kolorystyki strojów żałobników;
- Z szacunkiem i zaangażowaniem spełniamy ostatnią posługę.

REKLAMA 0111562220

FIRMA SPRZEDA budynek przemysłowy w Poznaniu przy ul. Malwowej 158.

Powierzchnia użytkowa budynku – 3202,80 m², powierzchnia gruntu – 0,8701 ha.

Tel. kontaktowy 603 920 399

0011583497

„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych"

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 13.09.2026 r. zmarła nasza Kochana Mama i Babcia

ŚP

Natalia Kowalska

lat 90

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się w czwartek, 17 września 2026 r. o godz. 10.00 Mszą Św. żałobną w kościele pw. Matki Boskiej Zwycięskiej przy ul. Podgórnej w Toruniu.
Po Mszy Św. ceremonia pogrzebowa odbędzie się na Cmentarzu Komunalnym nr 2 przy ul. Koniuchy.
Dla uczestników uroczystości po Mszy Św. zostanie podstawiony Bus.

Pogrążeni w smutku
Syn Piotr z Żoną i Synami

0011584013

Głębokim żalem i smutkiem napełniła nasze serca

wiadomość o nagłej śmierci Pracownika naszej firmy

ŚP

Andrzeja Majster

Andrzeja zapamiętamy jako osobę odpowiedzialną, życzliwą i otwartą na współpracę.

Łączymy się w bólu

z Rodziną, Bliskimi

Składamy najszczersze wyrazy współczucia oraz wsparcia w tym trudnym czasie.

Zarząd i Pracownicy CPP „Toruń – Pacific"

eprasa.pl 19377172e9

Sport

• **Hokej na trawie** W inauguracyjnej kolejce Superligi Rustico Pomorzanin Toruń pokonał 4:2 Stellę Gniezno, a LKS Gąsawa przegrał 2:3 z mistrzem Polski Siemianowiczanką.

SIATKÓWKA

Początek sezonu mało udany dla BKS. „Wyciągamy wnioski”

Magdalena Zimna

Bydgoscy siatkarze rozpoczęli kolejny sezon w Tauron 1. Lidze. Początek rozgrywek nie był jednak dla nich udany.

MKS BĘDZIN - BKS BYDGOSZCZ 3:0
Sety: 25:15, 25:17, 25:17
MKS: Gruszczyński 2, Ptaszyński 8, Ratajczak 7, Szwaradzki 9, Tyszkiewicz 14, Kuts 4, Nowosiak (libero), Winiarski, Kaliszuk, Strzemiński
BKS: Borris 6, Falkowski, Kopij 2, Rajsner 7, Sobański 9, Mensel 8, Blicharz (libero), Hassine, Dydzik, Sternik 1, Ramotowski

Bydgoska drużyna w poprzednim sezonie wybroniła się przed spadkiem, a w przerwie między rozgrywkami w klubie zaszło wiele zmian. Prezesa Wojciecha Jurkiewicza na stanowisku zastąpił Tomasz Konieczyński, a trenera Michala Masnego - Serhij Kapelus. Mocno przebudowano również skład samej drużyny.

Pierwszy sprawdzian w nowym sezonie nie wypadł jednak najlepiej. Bydgoscy siatkarze pojechali do Będzina, ale niewiele tam zdziałali. Mecz przegrali w trzech setach. Bydgoscy siatkarze kilka razy zrywali się do walki, ale nie mieli sposobu, by zatrzymać gospodarzy. W każdej z partii przewaga MKS była znacząca.

- Mimo zaangażowania i walki, MKS okazał się skuteczniejszy i zgarnął komplet punktów. To dopiero pierwsza kolejka. Wyciągamy wnioski i skupiamy się na nadchodzącym starciu - zapewnili przedstawiciele bydgoskiego klubu.

Kolejny mecz BKS Bydgoszcz rozegra na swoim boisku - w piątek (18.09) z Avią Świdnik.

1. runda Tauron 1. Ligi: Mickiewicz Kluczbork - MKS Spała 3:0 (25:19, 25:16, 25:21). Avia Świdnik - Fort Poznań 3:2 (22:25, 21:25, 25:22, 25:22, 15:13), KPS Siedlce - Lechia Tomaszów Mazowiecki 3:0 (25:23, 25:20, 28:26); 28.10: CUK Anioły - MCiS Jaworzono, 4.11: Avia Sędziszów - Czarni Radom, 2.02: Sparta Grodzisk Mazowiecki - Stal Nysa, 10.02: KPS Płock - BBTS Bielsko Biała

FOT. DARIUSZ BLOCH

Bydgoska drużyna w piątek zagra na swoim boisku

ŻUŻEL

Jedno miejsce, kandydatów jest czterech. Niemiec faworytem

Joachim Przybył

„A co z Norickiem Bloedornem?” - pytają kibice toruńskich „Aniołów” po ogłoszeniu nowych kontraktów z największymi gwiazdami drużyny. Mamy komentarz właściciela klubu na temat przyszłości Niemca.

FOT. MARCIN ORŁOWSKI

Norick Bloedorn jest jednym z największych odkryć w tegorocznej PGE Ekstralidze

W trakcie meczu z Motorem Lublin toruński klub oficjalnie ogłosił, że Piotr Baron, Emil Sajfutdinow, Patryk Dudek, Robert Lambert i Mikkel Michelsen przedłużyli kontrakty do 2028 roku, w przypadku Brytyjczyka nowa umowa obejmuje jeszcze sezon 2029.

Kibiców wciąż jednak interesuje obsada pozycji do lat 24 w kolejnym sezonie, a tu kandydatów jest aż czterech. Nieoficjalnie wiadomo, że Pres ma uzgodniony dwuletni kontrakt z Norwegiem Mathiasem Pollestadem, z wypożyczenia wraca Bastian Pedersen, który ma ważny kontrakt na rok, a coraz fajniej rozwija się Nicolai Heiselberg, który właśnie wywalczył wicemistrzostwo świata juniorów.

Faworytem kibiców pozostaje jednak Norick Bloedorn, który jest jedną z największych rewelacji PGE Ekstraligi 2026. Niemiec w rundzie rewanżowej mógł się pochwalić średnią ponad 1,8 punkta na wyścig! Świetnie także spisuje się w play off.

Bloedorn wciąż jednak nie podpisał kontraktu i jak sam mówi, chce startować w drużynie, w której będzie miał pewne miejsce w składzie i szanse dalszego rozwoju.

Co na to toruński klub? - Mamy urok bogactwa na tej pozycji, zawsze wychodziłem z założenia, że mistrzowskiej drużyny się nie zmienia, że lepsze jest wrogiem dobrego. I to, co wielokrotnie mówiłem, że nasi obecni zawodnicy mają pierwszeństwo w kontraktowaniu. To musi wystarczyć za komentarz w tej sprawie - powiedział Przemysław Termiński w studio Canal+ po meczu z Motorem.

Wydaje się więc, że na dziś to właśnie Norick Bloedorn jest najbliżej składu w sezonie 2027. A jakie inne opcje może mieć żużlowiec? W PGE Ekstralidze miejsce dla zagranicznego zawodnika U24 w przyszłym sezonie ma jedynie Motor Lublin. Ale niezłe pieniądze można zarobić także w Metalkas 2. Ekstralidze. Nieoficjalnie wiadomo, że niemieckiego żużlowca mocno kusi m.in. ROW Rybnik, który zatrzymał Jana Kvecha i za rok chce walczyć o awans do PGE Ekstraligi.

KRÓTKO

Żużel

Juniorzy powalczą w Toruniu

Dziś na Motoarenie odbędzie się trzecia runda finałowa Drużynowych Mistrzostw Polski Juniorów. W Toruniu, poza gospodarzami, o punkty walczyć będą Motor Lublin, Stal Gorzów i Abramczyk Polonia. Bydgoszczanie to obrońcy tytułu i liderzy finałów po dwóch rundach. Turniej rozpocznie się o godzinie 17.00. Ostatnia runda zaplanowana jest na 23 września w Gorzowie.

Żużel

Srebrny medal dla Grudziądzan

Zakończyły się finałowe rozgrywki Drużynowego Pucharu Ekstraligi 500R. Rywalizację wygrała ekipa Stali Gorzów (80,5 pkt.). Na drugim stopiu podium uplasowali się młodzi Grudziądzanie: Oskar Wińczewski, Wojciech Piórkowski, Szymon Pawlikowski, Tycjan Jackowiak, Patryk Balina, Kajetan Kurnik (57 pkt.). Podium DPE 500R uzupełnili zawodnicy z Zielonej Góry (51,5 pkt.).

PIŁKA NOŻNA

Lech, a może Siarka. Kto rywalem Olimpii w STS Pucharze Polski?

Marcin Kozłowski

W czwartek biało-zieloni poznają przeciwnika w 1/16 finału rozgrywek Pucharu Tysiąca Drużyn. Grudziądzanie są jedyną ekipą z Kujaw i Pomorza na tym etapie rywalizacji.

Podopieczni trenera Dawida Pędziałka występują w Betclic 2. Lidze, czyli na szczeblu centralnym i nie muszą grać w Pucharze Polski Kujawsko-Pomorskiego Związku Piłki Nożnej. Walkę o STS Puchar Polski rozpoczęli jednak już od rundy wstępnej.

W Świeciu (stadion w Grudziądzu jest remontowany) pokonali 5:3 po dogrywce Świt Szczecin - ligowego rywala.

W pierwszej rundzie Olimpia miała zagrać z Górnikiem II Zabrze, którego... już nie ma. Zespół został bowiem rozwiązany w połowie czerwca przez Lukasa Podolskiego, nowego właściciela śląskiego klubu. Naprzeciwko biało-zielonych stanęła drużyna Górnika U19, czyli młodzież z tamtejszej piłkarskiej akademii. Grudziądzanie z wielkim trudem pokonali tę przeszkodę zwyciężając 4:3, a gola na wagę awansu do 1/16 finału zdobyli w doliczonym czasie gry.

Trzeciego rywala w STS Pucharze Polski Olimpia pozna jutro. Losowanie zaplanowano na godz. 14. Do rozgrywek dołączą ekipy, które w sezonie 2026/2027 grały, bądź wciąż grają w europejskich pucharach.

Potencjalni rywale Olimpii

PKO BP Ekstraklasa: Radomiak Radom, Piast Gliwice, Motor Lublin, Wisła Płock, Korona Kielce, Śląsk Wrocław, Lech Poznań, Jagiellonia Białystok, Górnik Zabrze, Raków Częstochowa, GKS Katowice.

Betclic 1. Liga: Puszcza Niepołomice, Odra Opole, Lechia Gdańsk, Stal Rzeszów, Arka Gdynia, Termalica Nieciecza, Polonia Warszawa, Ruch Chorzów, Pogoń Siedlce, Chrobry Głogów.

Betclic 2. Liga: Podhale Nowy Targ, Znicz Pruszków, Górnik Łęczna, Śląsk II Wrocław, Sokół Kleczew, Avia Świdnik, GKS Tychy.

Betclic 3. Liga: Siarka Tarnobrzeg, Polonia Środa Wielkopolska.

Ostatniego uczestnika 1/16 STS Pucharu Polski wyłonił zaległy mecz Widzew II Łódź (Betclic 3. Liga) - Polonia Bytom (Betclic 1. Liga), który zakończył się po zamknięciu wydania. Pucharowe spotkania zaplanowano na 27-29 października.

Przypomnijmy, że w rozgrywkach Pucharu Tysiąca Drużyn występował też Chemik Bydgoszcz, który wygrał Puchar Polski K-PZPN. Beniaminek Betclic 3. Ligi w I rundzie uległ jednak 0:3 u siebie grającemu w ekstraklasie Piastowi Gliwice. ©℗

eprasa.pl 19377172e9